

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Rapport uitvoering motie 21 door het ministerie van Justitie en Veiligheid

Inventarisatie en beoordeling van het gebruik van afkomstgerelateerde indicatoren, in het bijzonder in risicomodellen.

Datum

6 juli 2022

Colofon

Afzendgegevens

Directie Informatievoorziening en Inkoop
ICS

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon

Auteurs

Inhoud

1	Inleiding	7
2	Opzet en uitvoering	8
2.1	Scope van het onderzoek	4
2.2	Respons	5
2.3	Inventariseren van het gebruik van afkomstgerelateerde indicatoren	5
2.4	Aanpak beoordeling van de rechtmatigheid en behoorlijkheid gebruik	10
2.5	Rapporteren van bevindingen	12
3	Samenvatting resultaten JenV-organisaties	12
4	Resultaten JenV-organisaties	15
4.1	Bedrijfsvoering	15
4.1.1	Dienstencentrum	15
4.1.2	Dienst Personeel & Organisatie (DP&O)	16
4.1.3	Directie Informatievoorziening & Inkoop (DI&I)	16
4.1.4	Directie Financieel-Economische Zaken (DFEZ)	16
4.1.5	Justitiële ICT Organisatie (JIO)	16
4.2	Opsporing	15
4.2.1	Politie	16
4.2.2	Directoraat-Generaal Rechtspleging en rechtshandhaving (DGRR)	17
4.2.3	Directoraat-Generaal Politie en Veiligheidsregio's (DGPenV)	18
4.2.4	Programma Directoraat-Generaal Ondernijning DGO	19
4.2.5	Nederlands Forensisch Instituut (NFI)	19
4.3	Veiligheid en openbare orde	20
4.3.1	Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV), Onderzoeksraad voor Veiligheid, Nederlands Instituut Publieke Veiligheid	20
4.3.2	Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC)	20
4.3.3	Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV)	21
4.4	Vervolging	23
4.4.1	Openbaar Ministerie (OM)	23
4.4.2	Bureau Halt	26
4.5	Strafoplegging	26
4.5.1	Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI)	26
4.5.2	Adviescollege Verloftoetsing tbs (AVT) en Landelijke Adviescommissie Plaatsing Langdurige Forensisch Psychiatrische Zorg (LAP)	27
4.5.3	Stichting Teylingereind	28
4.6	Toezicht, handhaving en inning	28
4.6.1	Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB)	29
4.6.2	Autoriteit Persoonsgegevens (AP)	29
4.6.3	Bureau Financieel Toezicht (BFT)	30
4.6.4	Kansspelautoriteit	31
4.6.5	Keurmerkinstituut en het College van toezicht Auteursrechten	31
4.7	Rechtspraak	31
4.7.1	Raad voor de rechtspraak	31
4.7.2	Hoge Raad der Nederlanden	32
4.7.3	Raad voor rechtsbijstand (RvR)	32
4.7.4	Nederlands register gerechtelijk deskundigen (NRGD)	34
4.8	Reclasseringstaken	34
4.9	Informatiediensten	37
4.9.1	Justitiële Informatiedienst	37
4.10	Screening	38
4.10.1	Justis	38

4.11 Migratie	39
4.11.1 Directoraat-Generaal Migratie (DGM)	39
4.11.2 Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND)	41
4.11.3 Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA)	41
4.11.4 Dienst Terugkeer en Vertrek (DTenV)	43
4.11.5 Internationale Organisatie voor Migratie (IOM)	44
4.11.6 Nidos	44
4.11.7 Adviescommissie voor vreemdelingenzaken (ACVZ)	45
4.12 Rechtsbescherming en hulpverlening/advies aan burgers	45
4.12.1 Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen (DGSenB)	45
4.12.2 College voor de rechten van de Mens	46
4.12.3 Expertisebureau online kindermisbruik (EOKM)	47
4.12.4 Centrum internationale kinderontvoering	47
4.12.5 Coördinatiecentrum tegen Mensenhandel (CoMensha)	47
4.12.6 Raad voor de Kinderbescherming (RvdK)	48
4.12.7 Schadefonds geweldsmisdrijven (SGM)	48
4.12.8 Slachtofferhulp Nederland	48
4.12.9 Landelijk bureau inning onderhoudsbijdragen (LBIO)	49
4.12.10 Meld Misdaad Anoniem	49
4.12.11 Fraudehelpdesk	50
4.12.12 Perspectief herstelbemiddeling	50
4.12.13 Stichting Fiom	50
4.13 Onderzoek/Advies/diensten aan overheden/rechtspraak	50
4.13.1 Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum	51
4.13.2 Raad voor strafrechtstoepassing en jeugdbescherming	51
4.13.3 Expertisecentrum forensische psychiatrie	51
4.13.4 Nationaal rapporteur mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen	52
4.13.5 Stichting Recht en Overheid	52
4.13.6 Stichting Advisering bestuursrechtspraak Milieu en Ruimtelijke Ordening	52
4.13.7 Programmadirectoraat-generaal Samenleving en Covid-19	52

1. Inleiding

Motie 21

In het debat van 19 januari 2021 over het rapport 'Ongekend Onrecht' van de Parlementaire Onderzoekingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) is bij motie van het lid Marijnissen (SP) c.s. verzocht om "een voorstel te doen hoe overal binnen overheidsinstellingen vervuilde data, risicomodellen en het gebruik van nationaliteit worden opgeruimd". Het lid Klaver (GroenLinks) c.s. heeft gevraagd om hierbij niet alleen te kijken naar nationaliteit, maar ook naar etniciteit en geboorteplaats. In het vervolg worden beide moties aangeduid met "motie 21".

Met deze rapportage ontvangt uw Kamer de resultaten van de uitvoering van de motie door mijn ministerie. De ruim anderhalf jaar die sinds de motie zijn verstreken doet helaas geen recht aan de urgentie van het onderwerp. Echter, de periode bleek nodig om de uitvoering breed en zorgvuldig op te pakken.

Interdepartementale aanpak

Met de brief van 8 april 2021 informeerde de staatssecretaris van coördinerend departement BZK/CIO rijk, mede namens de staatssecretaris Fiscaliteit en Belastingdienst, de staatssecretaris Toeslagen en Douane en de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de Kamer over de interpretatie van motie 21 en de uitwerking van het gevraagde voorstel. De staatssecretaris heeft in de brief toegelicht dat in de interpretatie van het kabinet de motie betrekking heeft op onrechtmatig of oneigenlijk (in dit document 'onbehoorlijk') gebruik van afkomstgerelateerde indicatoren met een focus op het gebruik in risicomodellen en dat de uitvoering plaatsvindt in de volgende drie fasen:

- Fase 1. Inventariseren van het verwerken van afkomst gerelateerde indicatoren, waaronder het gebruik in risicomodellen,
- Fase 2. Beoordelen van de rechtmatigheid en behoorlijkheid van het gebruik, waaronder het gebruik in risicomodellen,
- Fase 3. Opruimen van onrechtmatig of onbehoorlijk verwerkte data en risicomodellen op basis van uitkomsten van de beoordeling (fasen 1 en 2).

BZK/CIO rijk coördineert de uitvoering van de motie. Op 8 april 2021 en op 21 oktober 2021 zond de toenmalige staatssecretaris van BZK uw Kamer naast gerefereerde brief van 8 april een eerste voortgangsbrief op 21 oktober 2021. Op 30 april jl. ontving uw Kamer bericht van voortgang van de uitvoering bij mijn en andere ministeries.

Rapportage JenV

Deze rapportage geeft JenV-breed, een antwoord op de vragen naar rechtmatig en behoorlijk gebruik van afkomstgerelateerde indicatoren. Korthedshalve wordt naar fasen 1 en 2 verwezen met de term "onderzoek".

Paragraaf 2 beschrijft de opzet en uitvoering van de motie door JenV. Gestreefd is naar uniformiteit waar mogelijk en wenselijk, met respect voor de diversiteit van processen en de daaraan verbonden gegevensverwerkingen. Hoofdstuk 3 beschrijft de belangrijkste onderzoeksresultaten. Hoofdstuk 4 biedt voor elke organisatie een beknopte samenvatting van bevindingen.

Met de afronding van dit onderzoek ontstaat een beeld van de benodigde follow up in fase 3, waarin onrechtmatige en onbehoorlijke verwerkingen worden beëindigd. In de zomerperiode wordt gewerkt aan het plan van aanpak met het doel uw Kamer

in de herfst te informeren hoe mijn ministerie werkt aan herstel en voorkomen van herhaling van eventueel onrechtmatig/onbehoorlijk gebruik.

2 Opzet en uitvoering motie 21

2.1 Scope van het onderzoek

Motie 21 ziet op overheidsorganisaties in het algemeen. In lijn daarmee heeft JenV de uitvoering breed opgepakt en alle DG's, diensten, agentschappen, ZBO's, gesubsidieerde organisaties en sui generi (in het vervolg wordt naar deze organisaties kortheidshalve ook verwezen met JenV organisaties) gevraagd tot uitvoering van de motie over te gaan.

Bij de uitvraag zijn ook eventuele koppelvlakken met gemeenten betrokken. Individuele gemeenten zijn niet benaderd.

2.2 Respons

Organisaties hebben over het algemeen goede medewerking verleend aan de uitvoering van de motie en de urgentie van het onderwerp onderkend. Het onderzoek vormt ook een kans om te laten zien hoe de organisaties met afkomstgerelateerde indicatoren omgaan.

Het onderzoek is uitgevoerd door 61 organisaties, zijnde directoraten-generaal, diensten, agentschappen, ZBO's, gesubsidieerde organisaties en sui generi. Enkele keren hebben organisaties de uitvoering en rapportage gezamenlijk opgepakt. Zo is het onderzoek bij de Pompestichting uitgevoerd door DJI en hebben Stichting Reclassering Nederland, de Stichting verslavingsreclassering en het Leger des heils Jeugdbescherming en reclassering gezamenlijk gerapporteerd.

De politie levert de bevindingen in twee fasen op. Een eerste deel van de bevindingen is in voorliggend rapport verwerkt. Een tweede set levert de politie in het derde kwartaal van dit jaar aan. Twee andere organisaties (DGM en DTenV) hebben de beoordeling van één van de verwerkingen nog niet afgerond. De Kamer wordt in het derde kwartaal over deze bevindingen geïnformeerd.

Met de hierna beschreven aanpak van deze gegevensverzamelingsfase is bevorderd, dat organisaties de belangrijke en meest risicovolle verwerkingen hebben betrokken bij de uitvoering van de motie. Desondanks kan niet worden uitgesloten, dat een of meer verwerkingen aan de aandacht zijn ontsnapt.

2.3 Inventariseren van het gebruik van afkomstgerelateerde indicatoren

Het onderzoek, is uitgevoerd door de JenV-organisaties zelf. Zij kennen de processen en de in dat kader verrichte verwerkingen. Een proces hangt nauw samen met het doeleinde van de verwerking (en kan soms daarmee samenvallen).

Een onderzoek dat wordt uitgevoerd door meer dan zestig verschillende organisaties, behoeft een uniforme aanpak waar mogelijk, met voldoende ruimte voor lokale kleuring.

Met dat doel is de projectleider tevens privacyjurist aangesteld. Hij heeft een vragenlijst opgesteld inclusief toelichting, definities, instructies en een invulblad. De aanpak van het onderzoek en de vragenlijst zijn toegelicht in de gesprekken die met de meeste organisaties zijn gevoerd. Tijdens een voortgangsbijeenkomst is ruimte gegeven aan vragen en is JenV-organisaties de mogelijkheid geboden ervaringen te delen. De projectleider heeft de respons bestudeerd en waar nodig aanvullende vragen gesteld. De samenvattingen van zijn hand zijn na hoor/wederhoor opgenomen in dit rapport (bijlage).

In bijeenkomsten en gesprekken zijn gedurende de hele looptijd van het onderzoek de opzet en uitvoering van het onderzoek nader toegelicht en zijn vragen gesteld en beantwoord.

Raadplegen van bronnen

De gegevensverzameling heeft plaatsgevonden op het niveau van proces(sen) binnen de organisatie. Het gebruik van afkomstgerelateerde indicatoren is in kaart gebracht aan de hand van onderzoek in het register van verwerkingsactiviteiten en in de voor de organisatie beschikbare databanken, dossiers en (gekoppelde) systemen. Ook papieren verwerkingen maakten deel uit van de aanpak. Daarbij is bijzondere aandacht uitgegaan naar gebruik in risicomodellen.

Aan de hand van de vragenlijst is het gebruik van de volgende afkomstgerelateerde indicatoren uitgevraagd: nationaliteit, geboorteplaats, geboorteland, etniciteit en ras.

Inventariseren van afkomstgerelateerde indicatoren

Onder afkomstgerelateerde indicatoren wordt in dit onderzoek verstaan: persoonsgegevens over ras, etniciteit, nationaliteit, geboorteplaats en geboorteland. Voor het woord ras kan worden aangesloten bij het Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie. Daarin wordt naast ras ook genoemd het aanknopen bij verschillende kenmerken, namelijk fysieke, etnische, geografische, culturele, historische of godsdienstige. Voorbeelden van ras en etniciteit zijn dus niet alleen termen als 'Arabisch', 'Slavisch' of 'Japans'. Ook de naam of toegedichte naam van een specifieke etnische groep valt eronder, bijvoorbeeld 'Oeigoer' of 'Han-Chinees' (China) en 'Hazara' (Afghanistan). Ook culturele of godsdienstige groepen kunnen eronder vallen. In de vragenlijst is verder uitgelegd dat het afkomstgerelateerde indicatoren persoonsgegevens zijn van direct betrokkenen (bijvoorbeeld aanvragers) maar ook van andere personen (zoals familieleden van directbetrokkenen of andere personen in de dossiers).

Daarbij is organisaties gemeld, dat er niet één zoekmethode is die alle gezochte informatie beschikbaar maakt. Voor een deel kan worden volstaan met zoektermen als 'ras', of 'nationaliteit'. Echter, het is mogelijk dat de organisatie afkomstgerelateerde indicatoren verwerkt, terwijl deze niet doorzoekbaar zijn onder genoemde of vergelijkbare termen. Als bijvoorbeeld in een dossier is vermeld dat een persoon, gelet op het uiterlijk, afkomstig lijkt uit een bepaald land, is dat ook een afkomstgerelateerde indicator. Organisaties is geadviseerd een privacyjurist of de projectleider te raadplegen om nader te bepalen hoe het beste gericht kan worden gezocht.

Spreektaal is niet automatisch aangemerkt als afkomstgerelateerde indicator. Als een organisatie 'spreektaal' opvoert als afkomstgerelateerde indicator, bijvoorbeeld omdat deze gebruikt wordt in combinatie met andere gegevens waardoor alsnog afkomst kan worden afgeleid, is dat meegenomen in deze rapportage. Datzelfde geldt voor de situatie dat de organisatie een foto als afkomstgegeven of als gegeven betreffende ras of etniciteit heeft aangemerkt in de bijdrage, en uit de context blijkt dat de foto daadwerkelijk wordt gebruikt om onderscheid te maken naar afkomst.

Inventariseren van risicomodellen

De term risicomodellen is niet wettelijk gedefinieerd. In het onderzoek is de volgende definitie gehanteerd: "Iedere verwerking waarbij een persoonsgegeven wordt gebruikt bij beoordeling of wet- en regelgeving wordt nageleefd, of een betrokkene in aanmerking komt voor aanspraken of bij het controleren op misbruik

en/of fraude.” Ook het gebruik van ‘zwarte lijsten’ is in het kader van dit onderzoek aangemerkt als een risicomodel.

Een risicomodel kan werken met een algoritme of een ander geautomatiseerd proces. Echter, ook niet-geautomatiseerde verwerkingen (dat wil zeggen: op papier) en verwerkingen waarbij geen algoritmen gebruikt worden, vallen onder het onderzoek.

Risicomodellen, waarbij geen afkomstgerelateerde indicatoren worden gebruikt, zijn niet bij dit onderzoek betrokken. Als in dit document wordt gesproken over risicomodellen, wordt daarmee bedoeld risicomodellen waarbij een of meer afkomstgerelateerde indicatoren worden gebruikt.

De politie en het OM hebben een ruimere definitie van risicomodel gehanteerd. Deze is beschreven bij de rapportage bij beide organisaties.

In het kader van de gegevensverwerking is organisaties gevraagd, zowel naar afkomstgerelateerde verwerkingen in het algemeen, als naar die welke worden gebruikt in risicomodellen. Gevraagd is te beschrijven hoe de afkomstgerelateerde indicator wordt gebruikt en meegewogen en hoe het risicomodel werkt (is er bijvoorbeeld: is het een geautomatiseerd proces dat tot een conclusie leidt, is er menselijke controle op die conclusie?).

Met deze aanpak is, in lijn met de strekking van de motie, een breed beeld van het gebruik van afkomstgerelateerde indicatoren verkregen. De aanpak biedt ook de mogelijkheid zo nodig verwerkingen, die achteraf gezien toch aangemerkt kunnen worden als betrekking hebbend op risicomodellen, in beeld te kunnen brengen. De politie heeft bij het onderzoek risicomodellen en selectiemechanismen betrokken.

Een volgende uitvraag ziet op de doeleinde van de verwerking van afkomstgerelateerde indicatoren. Met doeleinde is bedoeld: de concrete reden voor de verwerking en de wijze waarop de afkomstgerelateerde indicator wordt gebruikt. Voor elk van die doeleinden kan de afweging over rechtmatigheid en behoorlijkheid verschillen. Tot slot is gevraagd hoe de informatie is verkregen en of die met andere organisaties is gedeeld.

Organisaties is gevraagd de informatie zo volledig, onderbouwd en gestructureerd mogelijk te noteren.

2.4 Aanpak beoordeling van de rechtmatigheid en behoorlijkheid van het gebruik

De JenV-organisaties hebben vervolgens de geïnventariseerde afkomstgerelateerde indicatoren beoordeeld op rechtmatigheid en behoorlijkheid. Ook hierbij zijn ze ondersteund door de vragenlijst en, desgewenst, de projectleider.

Beoordelen van de rechtmatigheid

De beoordeling van de rechtmatigheid van het gebruik is in kaart gebracht aan de hand van de voor de verwerking gebruikte grondslag en de onderbouwing van de keuze voor die grondslag. Ook is opgemerkt, dat in geval bijzondere categorieën persoonsgegevens worden verwerkt (zoals ras en/of etniciteit), die verwerking moet zijn gebaseerd op een uitzonderingsgrond voor het verwerkingsverbod voor deze gegevens (of indien de Wpg of Wjsg van toepassing zijn, conform de regels daarover in deze wetten).

Organisaties is gevraagd toe te lichten waarom het noodzakelijk is om de desbetreffende afkomstgerelateerde indicatoren te verwerken en of het doeleinde van de verwerking van afkomstgerelateerde indicatoren ook op een minder ingrijpende manier kan worden bereikt.

Met grondslag wordt bedoeld de rechtvaardiging om de afkomstgerelateerde indicatoren te verwerken. Als de AVG van toepassing is, valt deze vraag samen met de eis van ‘rechtmatige’ gegevensverwerking in artikel 5 lid 1 onder a AVG jo.

artikel 6 AVG (waarin de mogelijke grondslagen voor verwerking staan). Zo kan een verwerking gerechtvaardigd zijn omdat dit noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen (artikel 6 lid 1 sub e AVG). De Wet politiegegevens (Wpg) en de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens (Wjsg) bepalen dat de daaronder vallende gegevens alleen mogen worden verwerkt voor de doeleinden die bij of krachtens die wetten zijn geformuleerd (artikel 3 lid 1 Wpg, art. 3 lid 2 Wjsg). Als 'grondslag' kon in geval van de Wpg en Wjsg het desbetreffende doeleinde bedoeld in die wetten worden genoemd.

Organisaties zijn gevraagd de grondslag in de AVG, Wpg en Wjsg te beargumenteren en toe te lichten in samenhang met eventuele specifieke wetgeving die op de organisatie van toepassing is. Als bijvoorbeeld als grondslag artikel 6 lid 1 sub e AVG is genoemd (taak van algemeen belang/openbaar gezag), is gevraagd toe te lichten op grond van welke wet- en regelgeving de organisatie de desbetreffende taak heeft en waarom de verwerking volgens de organisatie op die taak gebaseerd kan worden.

Beoordelen van de behoorlijkheid

Wanneer sprake is van een rechtmatige verwerking, dan dient die verwerking ook behoorlijk (niet oneigenlijk) te worden uitgevoerd. Ook al is er een verwerkingsgrondslag (de verwerking is rechtmatig), dan nog mag de verwerking niet onbehoorlijk zijn of uitpakken. De beoordeling van de behoorlijkheid is minder concreet dan de in het kader van de rechtmatigheid te maken keuze uit wettelijke grondslagen. Het beginsel van behoorlijkheid is een breed begrip en bevat open normen.

In de vragenlijst is de organisaties het volgende handvat geboden;

Om te voldoen aan de eis van behoorlijkheid moet met name voldaan zijn aan het volgende:

- de betrokkene moet op de hoogte zijn dat zijn persoonsgegevens worden verwerkt en voor welke doeleinde (transparantie), tenzij een uitzondering van toepassing is. De verwerking van het afkomstgerelateerde indicatoren mag dus, als uitgangspunt, niet in het geheim plaatsvinden;

- er is een objectieve rechtvaardiging voor de verwerking. Zo mag de verwerking van afkomstgerelateerde indicatoren niet leiden tot een ongelijke behandeling van personen, als daar geen objectieve rechtvaardiging voor bestaat. Dit zou namelijk in strijd zijn met het discriminatieverbod.

De onderbouwing van de rechtmatigheid kan soms vergelijkbaar zijn met de onderbouwing van de behoorlijkheid. Dat is in beginsel acceptabel bevonden.

Bestuderen en bevragen van de respons

De projectleider, tevens privacyjurist, heeft de bijdragen van de organisaties doorgenomen en zo nodig om opheldering of een nadere toelichting gevraagd. Deze kritische lezing vond bijvoorbeeld vooral plaats als de organisatie heeft aangegeven ras en/of etniciteit te verwerken. Deze indicatoren kunnen namelijk in het bijzonder risico's met zich meebrengen op discriminatie. In de AVG geldt zelfs een verbod op verwerking van bijzondere persoonsgegevens, waartoe ras en etnische afkomst behoren, tenzij aan de in de AVG genoemde voorwaarden voor verwerking is voldaan. In die gevallen heeft de projectleider dan ook kritischer gekeken en waar nodig doorgevraagd op de uitzondering op dit verwerkingsverbod die de organisatie heeft ingeroepen.

Ongevraagd verkregen afkomstgerelateerde indicatoren (bijvoorbeeld in geval de indicatoren in een proces verbaal staan vermeld, dat met de organisatie is gedeeld),

zijn alleen dan niet nader bevraagd, indien uit het onderzoek duidelijk werd dat de organisatie zijn handelen niet op die indicator afstemt, bijvoorbeeld: er wordt niet een bepaalde beslissing genomen mede op basis van nationaliteit of geboorteplaats. In de motie neemt de vraag naar risicomodellen een centrale rol in. In het onderzoek is daarom ook daaraan in het bijzonder aandacht besteed en is waar nodig doorgevraagd op het gebruik in het geheel of binnen een proces van deze modellen.

2.5 Rapporteren van bevindingen

De respons op de vragenlijsten vormde de basis voor deze rapportage. Daartoe zijn de overzichten van de resultaten vertaald naar een samenvatting met de belangrijkste onderzoeksbevindingen. Getracht is recht te doen aan het detailniveau van de onderzoeksbevindingen met oog voor de leesbaarheid van de rapportage. Tegen deze achtergrond zijn in deze rapportage bijvoorbeeld niet alle geïnventariseerde verwerkingen van afkomstgerelateerde indicatoren afzonderlijk beschreven. Zo worden de wettelijk verplichte verwerkingen in het kader van indiensttreding van een werknemer, niet uitgebreid beschreven. Daarnaast kunnen verschillende vormen van verwerkingen voor hetzelfde doeleinde gezamenlijk worden weergegeven.

De onderzoeksresultaten van elke organisatie zijn weergegeven in hoofdstuk 4. De informatie is gestructureerd naar de volgende beleidstaken:

1. Bedrijfsvoering
2. Opsporing
3. Veiligheid en openbare orde
4. Vervolging
5. Strafoplegging
6. Toezicht, handhaving en inning
7. Rechtspraak
8. Reclasseringstaken
9. Justitiële documentatie
10. Screening
11. Migratie
12. Rechtsbescherming en hulpverlening/advies
13. Onderzoek/advies/diensten aan overheden/rechtspraak

Deze aanpak verschaft een beeld van de domeinen waarop in de volgende fase een follow up is gewenst (opruimen van vervuilde data). Als de rechtmatigheid en behoorlijkheid positief zijn beoordeeld dan volgt geen uitgebreide toelichting. Zijn er bijzonderheden (een verwerking is niet rechtmatig of niet behoorlijk bevonden,) dan worden die gemeld. Dat geldt ook in geval sprake is van twijfel en wellicht nader onderzoek is gewenst. Risicomodellen en de werking daarvan, alsmede modellen die mogelijk als zodanig kunnen worden beschouwd, krijgen een meer uitgebreide toelichting.

In de rapportage van bevindingen (bijlage) wordt het standpunt van de organisatie weergegeven, ook al is dat niet steeds expliciet aangegeven.

3. Samenvatting resultaten JenV-organisaties

In deze rapportage zijn de standpunten van de organisaties weergegeven, ook al is dat niet steeds expliciet ingeleid met 'de organisatie vindt..'

Als algemeen punt moet hierbij worden benadrukt dat JenV het onderzoek niet heeft beperkt tot verwerkingen in risicomodellen, maar de organisaties heeft gevraagd alle processen waarbij afkomstgerelateerde indicatoren worden verwerkt, te inventariseren en te beoordelen.

Dit heeft tot gevolg, dat ook verwerkingen zijn gerapporteerd over aanstelling van personeel waarbij de wettelijk verplichte identiteitsgegevens worden verzameld. Werkgevers zijn wettelijk verplicht een kopie of scan van het identiteitsbewijs op te nemen in de loonadministratie. Op het identiteitsbewijs staan de geboorteplaats en nationaliteit. Als in de bijdrage is toegelicht dat het wettelijk verplichte proces is gevolgd, heeft de projectleider dit aangenomen. Als een organisatie heeft aangegeven in het geheel geen afkomstgerelateerde indicatoren te verwerken, is niet alsnog gevraagd om dit wettelijk verplichte proces bij indiensttreding van een medewerker alsnog te beschrijven, aangezien alle werkgevers verplicht zijn deze verwerking te verrichten.

Een zelfde situatie doet zich voor bij veelvoorkomende processen zoals identificatie bij AVG-verzoeken, organiseren internationale conferenties etc. Niet iedere organisatie heeft deze verwerkingen genoemd, terwijl dit strikt genomen mogelijk wel voor de organisatie kan spelen. Gelet op het relatief lage risico zijn deze veelvoorkomende processen niet in deze rapportage opgenomen.

Zoals opgemerkt zijn bij het onderzoek de belangrijke en meest risicovolle verwerkingen betrokken en kan niet worden uitgesloten dat een of meer verwerkingen aan de aandacht zijn ontsnapt.

Onderstaande resultaten van het onderzoek dienen tegen deze achtergrond te worden gelezen.

Garantie dat er onverhoopt in een voorkomend geval geen onrechtmatige of onbehoorlijke verwerking meer plaatsvindt, kan helaas niet worden gegeven. De resultaten van het onderzoek geven echter een beeld van de stand van zaken van het gebruik van afkomstgerelateerde indicatoren door JenV en als zodanig een antwoord op een deel van de vragen die in motie 21 zijn geformuleerd. Maakt JenV gebruik van afkomstgerelateerde indicatoren al dan niet in risicomodellen, en zo ja gebeurt dat rechtmatig en behoorlijk?

Belangrijke bijvangst van de uitvoering van de motie is de bewustwording van het gebruik van de indicatoren en de bevraging van de eigen processen op dit punt.

[Samenvatting resultaten uitvoering motie 21](#)

De resultaten van de uitvoering van motie 21 zijn hieronder beknopt beschreven. Meer uitgebreide informatie is opgenomen in hoofdstuk 4 van dit rapport.

[Afkomstgerelateerde indicatoren in risicomodellen](#)

De inventarisatie -in de strekking van de motie, met in het bijzonder aandacht voor risicomodellen-, heeft vijf risicomodellen opgeleverd en één instrument dat op een risicomodel lijkt.

De politie heeft gemeld dat geen van de risicomodellen op dit moment in gebruik en getoetste risicomodellen in ontwikkeling, afkomstgerelateerde indicatoren toepassen.

De politie heeft met het oog op transparantie bij het onderzoek een terugkijktermijn van vijf jaar gehanteerd. In twee risicomodellen zijn wel afkomstgerelateerde indicatoren in gebruik geweest.

In beide gevallen gaat het om handmatige (en dus niet-geautomatiseerde) screeningslijsten, bedoeld om burgers te beschermen. Het ene risicomodel fungeert als 'meetlat', om in een vroeg stadium te beoordelen of sprake is van mensenhandel

en zo ja, welke prioriteit aan het signaal moet worden toegekend. De afkomstgerelateerde indicatoren 'nationaliteit' en 'etniciteit' werden gebruikt. In het andere geval gaat het om mensen met verward gedrag die zichzelf, de politie en/of anderen schade kunnen toebrengen. In dat geval werd de afkomstgerelateerde indicator 'geboorteplaats' toegepast, zij het niet als risicofactor, maar louter ter identificatie c.q. duiding van het subject. In beide gevallen constateerde de politie voorafgaand aan de beoordeling in relatie tot motie 21 dat de afkomstgerelateerde indicatoren niet noodzakelijk waren voor het effectief gebruik van het risicomodel. De politie is gestopt met het gebruik van de afkomstgerelateerde indicatoren in deze risicomodellen.

De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) heeft het risicomodel 'Erkend referenten' gemeld. Het model ondersteunt de inschatting van een eventueel verhoogd risico op niet-naleving door bedrijven van relevante regelgeving. Daartoe werd onder meer de samenstelling (afkomst) van het bedrijfsbestuur geregistreerd. De indicator is geregistreerd, maar maakte geen deel uit van het algoritme. Tegenover bedrijven en bestuurders van bedrijven is niet mede op grond van deze indicator handhavend opgetreden. Uw Kamer is over dit onderwerp nader geïnformeerd.

De Reclassering heeft melding gemaakt van risicomodel, 'VERA-2r. Het is een risicotaxatie-instrument dat wordt ingezet ter ondersteuning van het gestructureerd professioneel oordeel gericht op het zo mogelijk tijdig herkennen van terrorisme, extremisme en radicalisering. Bij toepassing van VERA-2r kan in een voorkomend geval een afkomstgerelateerde indicator als wegingsfactor gebruikt worden. Het gebruik is rechtmatig en behoorlijk bevonden.

Bureau Financieel Toezicht (BFT), is de onafhankelijke integrale toezichthouder op het werk van notarissen, gerechtsdeurwaarders en enkele Wwft-plichtige specifieke beroepsgroepen. Het BFT kan bij deze Wwft-instellingen controleren of zij een verscherpt cliëntenonderzoek hebben verricht in gevallen waarin dit verplicht is. Bij een dergelijke controle kunnen de afkomstgerelateerde gegevens van een cliënt, die woonachtig is een artikel 9 hoog-risicoland, voorkomen in de documenten die de instelling aan het BFT aanlevert. Dit gebruik is rechtmatig en behoorlijk bevonden uit hoofde van de toezichthoudende taak van het BFT.

Het beslisondersteunend instrument 'Onvindbaren' van het Openbaar Ministerie (OM) lijkt op een risicomodel. Het instrument is bedoeld om het OM inzicht te bieden in de kans op onvindbaarheid van een verdachte, het inschatten van vluchtgevaar en het bieden van een passend handelingsperspectief wat betreft de vervolgingsbeslissing. Bij de beslissing tot het toepassen van voorlopige hechtenis, nemen OM en de rechter alle relevante omstandigheden van het feit en de verdachte in ogenschouw. Daartoe verplicht het Wetboek van Strafvordering. Vluchtgevaar c.q. de kans op onvindbaarheid is daarnaast een grond voor voorlopige hechtenis (artikel 67a lid 3 Strafvordering). Het gebruik van afkomstgerelateerde indicatoren in dit instrument is rechtmatig en behoorlijk bevonden.

[Afkomstgerelateerde indicatoren in andere verwerkingen](#)

In het kader van de uitvoering van motie 21 is ook onderzoek gedaan naar het gebruik van afkomstgerelateerde indicatoren in andere verwerkingen dan risicomodellen.

De uitkomst van dat onderzoek is dat ongeveer een derde van de organisaties (20 van de 61) geen afkomstgerelateerde indicatoren gebruikt, naast de wettelijk verplichte verwerking bij indiensttreding van een medewerker. Het gebruik van de

afkomstgerelateerde indicatoren is in een ruime meerderheid van de gevallen rechtmatig en behoorlijk bevonden bij de resterende organisaties. Vier organisaties hebben geconstateerd, dat het gebruik niet (strikt) noodzakelijk is voor het doel van de verwerking. Het gebruik is of wordt beëindigd.

Het gebruik van afkomstgerelateerde indicatoren in andere verwerkingen ziet in grote lijnen op:

- Organisaties die een of meer afkomstgerelateerde indicatoren verwerken, gebruiken vaak de combinatie nationaliteit, geboorteplaats en geboorteland. Etniciteit en ras worden in mindere mate verwerkt en meestal aanvullend in op de hiervoor genoemde combinatie van indicatoren.
- Afkomstgerelateerde indicatoren worden veelal gebruikt in het kader van de identificatie van betrokkene (cliënt, slachtoffer, aanvrager, verdachte).
- Afkomstgerelateerde indicatoren worden ook gebruikt ter ondersteuning van een beslissing, (toekennen van een aanspraak of een vergunning, zoals een aanspraak op het recht op opvang, plaatsen van een gedetineerde, bepalen welk recht van toepassing is, of met welke instanties contact moet worden gezocht).
- Het gebruik van afkomstgerelateerde indicatoren vindt ook regelmatig plaats in het kader van de uitvoering van een onderzoek en de voorbereiding van een advies.

4. Resultaten JenV-organisaties

In dit hoofdstuk zijn de onderzoeksresultaten van elke organisatie beknopt beschreven. De bevindingen zijn gestructureerd naar beleidstaken. Deze aanpak verschaft een beeld van de domeinen waarop in de volgende fase een follow up is gewenst (opruimen van vervuilde data). Als de rechtmatigheid en behoorlijkheid positief zijn beoordeeld dan volgt geen uitgebreide toelichting. Zijn er bijzonderheden (een verwerking is niet rechtmatig of niet behoorlijk bevonden,) dan worden die gemeld. Dat geldt ook in geval sprake is van twijfel en wellicht nader onderzoek is gewenst. Risicomodellen en de werking daarvan, alsmede modellen die mogelijk als zodanig kunnen worden beschouwd, krijgen een meer uitgebreide toelichting.

In dit hoofdstuk wordt het standpunt van de organisatie weergegeven, ook al is dat niet steeds expliciet aangegeven.

4.1 Bedrijfsvoering

In deze paragraaf wordt ingegaan op de organisaties van JenV die zich bezighouden met bedrijfsvoering die gemeenschappelijk is voor een of meer onderdelen van het ministerie. Daaronder valt bijvoorbeeld het faciliteren van departementsbrede ICT-voorzieningen.

4.1.1 Dienstencentrum

Binnen deze organisatie zijn geen verwerkingen van afkomstgerelateerde indicatoren geconstateerd, met uitzondering van de wettelijk verplichte verwerkingen bij aanstelling van een nieuwe medewerker.

4.1.2 Dienst Personeel & Organisatie (DP&O)

Bij DP&O de praktijk om de geboorteplaats te vermelden op in het Leer Management Systeem, waarin wordt bijgehouden welke certificaten JenV aan medewerkers heeft verstrekt (bijvoorbeeld bij afronding van cursussen). Volgens de oorspronkelijke beoordeling van DP&O was vermelding van de geboorteplaats noodzakelijk, omdat dit wettelijk verplicht zou zijn voor diploma's die worden uitgegeven door instellingen die gefinancierd zijn door het ministerie van OCW. Nader onderzoek wees uit dat deze wettelijke verplichting niet ziet op certificaten uitgegeven door JenV. Om die reden verwerkt DP&O geen geboorteplaats meer in het Leer Management Systeem. Van een risicomodel was en is hierbij geen sprake.

4.1.3 Directie Informatievoorziening & Inkoop (DI&I)

Binnen deze organisatie zijn geen verwerkingen van afkomstgerelateerde indicatoren geconstateerd, met uitzondering van de wettelijk verplichte verwerkingen bij aanstelling van een nieuwe medewerker.

4.1.4 Directie Financieel-Economische Zaken (DFEZ)

Binnen deze organisatie zijn geen verwerkingen van afkomstgerelateerde indicatoren geconstateerd, met uitzondering van de wettelijk verplichte verwerkingen bij aanstelling van een nieuwe medewerker.

4.1.5 Justitiële ICT Organisatie (JIO)

Binnen deze organisatie zijn geen verwerkingen van afkomstgerelateerde indicatoren geconstateerd, met uitzondering van de wettelijk verplichte verwerkingen bij aanstelling van een nieuwe medewerker.

4.2 Opsporing

Organisaties wiens taken zien op of raakvlakken hebben met opsporing van strafbare feiten, worden in dit deel behandeld.

4.2.1 Politie

De politie heeft tot taak in ondergeschiktheid aan het bevoegd gezag en in overeenstemming met de geldende rechtsregels te zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven (art 3 Politiewet).

De politie heeft in het kader van de uitvoering van de motie 21 de toepassing van afkomst gerelateerde indicatoren in risicomodellen en selectiemechanismen onderzocht.

Hieraan ligt voor de politie ten grondslag dat de risico's voor de rechten en vrijheden van personen verhoudingsgewijs het grootst zijn bij deze soorten toepassingen. Risicomodellen en selectiemechanismen brengen namelijk beide onderscheid aan tussen (groepen) personen, gebieden, objecten etc. Een risicomodel maakt, in tegenstelling tot een selectiemechanisme, op basis van een weging van factoren, ook een inschatting van een kans en heeft om die reden een voorspellende waarde. In de definitiebepaling wordt er vanuit gegaan dat een risicomodel een instrument (methode) is waarmee op gecontroleerde wijze het risico (op toekomstig gedrag of het zich voordoen van een gebeurtenis) wordt bepaald, aan de hand van risico- en beschermende factoren die vanuit empirisch onderzoek zijn gedefinieerd.

De politie heeft een inventarisatie uitgevoerd via drie sporen. In de eerste plaats heeft de politie haar verwerkingsregisters inzake de Wet politiegegevens (Wpg) en de AVG geraadpleegd. In de tweede plaats is een vragenformulier gehanteerd. Ten

derde zijn slimme zoekvragen in de politiesystemen toegepast. De rechtmatigheid en behoorlijkheid van het gebruik van dit soort indicatoren is vervolgens door de Gegevensautoriteit van de politie beoordeeld aan de hand van een daartoe opgesteld beoordelingskader dat ziet op de Wpg- en AVG-regimes.

De politie heeft gemeld dat geen van de risicomodellen op dit moment in gebruik en getoetste risicomodellen in ontwikkeling, afkomstgerelateerde indicatoren toepassen.

De politie heeft met het oog op transparantie bij het onderzoek een terugkijktermijn van vijf jaar gehanteerd. In twee risicomodellen zijn wel afkomstgerelateerde indicatoren in gebruik geweest. In beide gevallen gaat het om handmatige (en dus niet-geautomatiseerde) screeningslijsten, bedoeld om burgers te beschermen. Het ene risicomodel fungeert als 'meetlat', om in een vroeg stadium te beoordelen of sprake is van mensenhandel en zo ja, welke prioriteit aan het signaal moet worden toegekend. De afkomstgerelateerde indicatoren 'nationaliteit' en 'etniciteit' werden gebruikt.

In het andere geval gaat het om mensen met verward gedrag die zichzelf, de politie en/of anderen schade kunnen toebrengen. In dat geval werd de afkomstgerelateerde indicator 'geboorteplaats' toegepast, zij het niet als risicofactor, maar louter ter identificatie c.q. duiding van het subject.

In beide gevallen constateerde de politie voorafgaand aan de beoordeling in relatie tot motie 21 dat de afkomstgerelateerde indicatoren niet noodzakelijk waren voor het effectief gebruik van het risicomodel. De politie is gestopt met het gebruik van de afkomstgerelateerde indicatoren in deze risicomodellen.

4.2.2 [Directoraat-Generaal Rechtspleging en rechtshandhaving \(DGRR\)](#)

Het Directoraat-Generaal Rechtspleging en rechtshandhaving (DGRR) is belast met het ontwikkelen, in opdracht geven dan wel uitvoeren en/of implementeren van het beleid voor het tegengaan van onveiligheid en criminaliteit, het scheppen van voorwaarden voor een goed functionerend rechtsbestel en een slagvaardige rechtspleging en het bewerkstelligen van een effectieve en professionele rechtshandhaving. DGRR verwerkt binnen verschillende processen afkomstgerelateerde indicatoren. Deze processen worden hierna uiteengezet.

DGRR is allereerst betrokken bij benoemingsbesluiten van notarissen en gerechtsdeurwaarders in Nederland. Op grond van artikel 6 van de Wet op het Notarisambt is tot notaris slechts benoembaar "hij die de Nederlandse nationaliteit bezit of de nationaliteit van een andere lidstaat van de Europese Unie, van een overige staat die partij is bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte of van de Zwitserse Bondsstaat." De nationaliteitseis is ook geregeld in de Gerechtsdeurwaarderswet, artikel 5.

DGRR legt de nationaliteit vast, om vast te stellen of de (aankomende) beroepsbeoefenaar aan dit criterium voldoet. Een onderdeel van DGRR, de directie Rechtsbestel (Drb) is immers belast met de instandhouding en ontwikkeling van het rechtsbestel, in het bijzonder met betrekking tot de toegang tot het recht, de organisatie en de kwaliteit van het rechtsbestel. Hieronder wordt onder meer begrepen juridische vrije beroepen, waar het notariaat onder valt (artikel 37 Organisatiebesluit Ministerie van Justitie en Veiligheid). Deze verwerking vindt dan ook rechtmatig en behoorlijk plaats, omdat deze enkel plaatsvindt om uitvoering te geven aan de wettelijke plicht die voortvloeit uit voormeld artikelen van de Wet op het Notarisambt en de Gerechtsdeurwaarderswet.

Daarnaast is DGRR opdrachtgever voor het Meldpunt internetdiscriminatie (MinD). Bij dit meldpunt kunnen meldingen worden gedaan van strafbare, discriminerende

uitingen op internet. In de meldingen van (vermeende) discriminatoire uitingen kunnen gegevens voorkomen over ras en etniciteit. DGGR heeft toegang tot het register van meldingen en raadpleegt deze om de Minister van Justitie en Veiligheid en het parlement een goed beeld te geven van kwesties op de politieke agenda alsook om beleid te ontwikkelen. Ook wordt deze informatie gebruikt om te beoordelen of een melding ook een strafbaar feit betreft en wordt deze informatie gedeeld met organisaties die een rol hebben bij de aanpak van een gemelde misstand. De verwerkingen vinden rechtmatig en behoorlijk plaats uit hoofde van artikel 6 lid 1 sub e AVG (taak van algemeen belang), gelezen in samenhang met artikelen 34 en 36 van het Organisatiebesluit Ministerie van Justitie en Veiligheid).

Verder is DGRR opdrachtgever voor de Basisvoorziening Identiteitsvaststelling (BVID). Hieronder worden de geboorteplaats, geboorteland en nationaliteit verwerkt. De BVID ondersteunt het proces van identiteitsvaststelling. Het betreft twee gescheiden processen: de registratie van verdachten en de registratie van vreemdelingen. De indicatoren worden verkregen van andere organisaties door middel van een koppeling met de BRP, de Strafrechtketendatabank (SKDB) en de Basisvoorziening Vreemdelingen (BVV). De verwerking gebeurt uitsluitend ten behoeve van de identiteitsvaststelling in de strafrechtketen en o.g.v. wettelijke bepaling in de Vreemdelingenketen. De verwerking vindt rechtmatig en behoorlijk plaats op grond van artikel 27b van het Wetboek van Strafvordering, het besluit Identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden en artikel 106a van de Vreemdelingenwet 2000. Wat betreft de behoorlijkheid geldt dat de verwerking enkel plaatsvindt ter uitvoering van deze wettelijke grondslagen.

Tot slot is DGRR opdrachtgever voor de voormelde SKDB, het Justitieel documentatiesysteem (JDS) en de Dubbele burgerlijke stand (DBS). DGRR is zelf geen gebruiker van deze systemen en voert hierin geen verwerkingen uit. Voor een inhoudelijke en juridische bespreking van deze systemen heeft de DGGR daarom dezelfde informatie gegeven als Justid, de taakorganisatie die deze systemen beheert. In de paragraaf over Justid zijn de desbetreffende verwerkingen behandeld.

4.2.3 [Directoraat-Generaal Politie en Veiligheidsregio's \(DGPenV\)](#)

Het Directoraat-Generaal Politie en Veiligheidsregio's (DGPenV) creëert randvoorwaarden voor de uitvoerende organisaties om hun taken binnen deze stelsels effectief uit te kunnen voeren.

DGPenV maakt gebruik van de centraal beschikbaar gestelde IV-voorzieningen voor bedrijfsvoeringsprocessen (HR, Finance, Digijust). Dat gebeurt binnen het bestemd gebruik, hetgeen betekent dat DGPenV geen extracomptabele extracten of risicomodellen van personeelsgegevens maakt. DGPenV houdt geen andere P-gevoelige informatie bij.

DGPenV is eigenaar van het Nationaal Schengen Informatiesysteem (NSIS) is een geautomatiseerd opsporingsregister dat de politie en justitiële autoriteiten in elk van de Schengenlanden permanent inzicht verschaft in de internationale opsporingsinformatie van de andere partners in het Schengenakkoord. Doel van elk NSIS is bijdragen aan het handhaven van de openbare veiligheid in de Schengenlanden door het verstrekken van opsporingsinformatie via het systeem. Omdat de meeste artikelen in de uitvoeringsovereenkomst geen rechtstreekse werking hebben, moeten voor de toepassing criteria worden ontleend aan de nationale wetgeving. Zo moet in Nederland bij de uitvoering van artikel 96 (ongewenste vreemdelingen) getoetst worden aan de Nederlandse Vreemdelingenwet. De uiteenlopende rechtsstelsels en -regels van de

Schengenlanden zijn ongewijzigd gebleven. Dat geldt bijvoorbeeld voor rechtsregels voor aanhouding van personen en inbeslagname van goederen. Niet alleen het feitelijke maar ook het wettelijk toegestane (politie)optreden op grond van eenzelfde signalering in het NSIS kan dus per land sterk verschillen.

NSIS verwerkt wel nationaliteit, geboorteplaats en –land, zoals ook opgenomen in de SIS II wetgeving, maar louter voor de daar beschreven doelen, niet voor analyse- of risicoprofileer-doeleinden.

4.2.4 [Programma Directoraat-Generaal Ondermijning DGO](#)

Het programma Directoraat-Generaal Ondermijning (DGO) is belast met de volgende hoofdtaken:

a. het coördineren, aanjagen, versterken, ontwikkelen van beleid, zorgen voor benodigde wetgeving van de aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit en daarbij de regie voeren op de afpakketen en het afpakken van crimineel vermogen, b. het adviseren van de regering over integraal ondermijningsbeleid, c. samen met partners inzetten voor het bestendigen van de aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit op de langere termijn. DGO is in essentie een beleidsorganisatie en gebruikt uit dien hoofde geen afkomstgerelateerde indicatoren buiten de wettelijk verplichte verwerkingen bij indiensttreding van een nieuwe medewerker. Het Strategisch Kenniscentrum (SKC) Georganiseerde Ondermijnende Criminaliteit maakt op dit moment beheersmatig deel uit van het programma DG-Ondermijning en kent daarentegen wel bepaalde operationele processen, namelijk het uitvoeren van –wetenschappelijk- onderzoek en het opstellen van dreigingsanalyses. Hierbij worden echter geen afkomstgerelateerde indicatoren verwerkt.

4.2.5 [Nederlands Forensisch Instituut \(NFI\)](#)

Het NFI levert forensisch onderzoek ten behoeve van de waarheidsvinding in de strafrechtketen, voor het Openbaar Ministerie, Politie en andere opsporingsinstanties en de rechtspraak. De drie kerntaken van het NFI zijn het uitvoeren van forensisch technisch zaaksonderzoek, het doen van onderzoek naar nieuwe methoden en technieken en het zijn van forensisch kennis- en expertisecentrum op het gebied van forensisch onderzoek. Deze taken vloeien voort uit onder meer de Regeling taken NFI en de Wet deskundigen in strafzaken (Wet DIS), die is verwerkt in het Wetboek van Strafvordering

De werkzaamheden van het NFI bestaan aldus met name uit het doen van verschillende vormen van onderzoek naar forensische sporen en het ontwikkelen van verbeteringen en/of vernieuwingen op dit vlak. Het NFI kan op grond van de Wet DIS van de rechter-commissaris of het openbaar ministerie opdrachten krijgen voor het uitvoeren van een deskundigenonderzoek. Daarnaast kan het NFI technisch (opsporings-)onderzoek op verzoek van de politie doen. Hiervoor is geen deskundigenbenoeming vereist, omdat dit geen deskundigenonderzoek betreft, zoals bedoeld in de Wet DIS.

Hierbij kan het NFI op verschillende wijzen afkomstgerelateerde indicatoren verwerken. Deze indicatoren kunnen bijvoorbeeld te vinden zijn of worden afgeleid uit zaaksinformatie, bewijsstukken en digitale bronnen. Het NFI deelt de uitkomsten van het onderzoek met de instantie die opdracht heeft gegeven tot het onderzoek. Ook beheert het NFI de DNA-databank voor strafzaken voor Nederland en overzeese gebieden en (als verwerker) de Eliminatiedatabank voor het NFI, overzeese gebieden en andere instanties zoals de Nationale Politie.

Verder kan uit DNA-onderzoek, antropologisch onderzoek, zedenonderzoek of medisch onderzoek bijvoorbeeld een conclusie getrokken worden over afkomst van een verdachte, slachtoffer of vermist persoon. Daarnaast kan met biometrisch onderzoek gegevens over ras en etniciteit worden afgeleid (het NFI kan bijvoorbeeld camerabeelden vergelijken met een foto van een verdachte om te beoordelen of het dezelfde persoon betreft).

Het NFI verricht de verwerkingen van afkomstgerelateerde indicatoren rechtmatig en behoorlijk. De rechtsgrondslag ontleent het NFI aan artikel 6 lid 1 sub c en/of e AVG. Dit moet worden gezien in samenhang met verschillende wettelijke regelingen waarin een taak van het NFI wordt belegd. Naast voormelde Wet DIS en Regeling taken NFI, vloeien de verplichtingen/taken voort uit onder meer het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken.

Tot slot verwerkt het NFI afkomstgerelateerde indicatoren in het kader van ontwikkeling van nieuwe onderzoeksmethoden. Het NFI doet dit in overeenstemming met artikel 89 AVG en artikel 24 UAVG (wetenschappelijke of historisch onderzoek of statistische doeleinden).

Waar het NFI ras en/of etniciteit verwerkt, is dit gebaseerd op een uitzonderingsgrond van artikel 9 lid 1 sub g (zwaarwegend algemeen belang) en, in sommige gevallen, op artikel 9 lid 1 sub a AVG (uitdrukkelijke toestemming).

De verwerkingen van de afkomstgerelateerde indicatoren leidt niet tot ongelijke behandeling van personen. Het NFI maakt geen gebruik van risicomodellen op basis van afkomstgerelateerde indicatoren.

4.3 Veiligheid en openbare orde

Deze paragraaf is gewijd aan verschillende taken van JenV op het gebied van veiligheid van de leefomgeving en de openbare orde.

4.3.1 Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV), Onderzoeksraad voor Veiligheid, Nederlands Instituut Publieke Veiligheid

Bij het CCV, de Onderzoeksraad voor Veiligheid en het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid zijn geen andere verwerkingen van afkomstgerelateerde verwerkingen geconstateerd dan de wettelijk verplichte verwerkingen bij aanstelling van een nieuwe medewerker.

4.3.2 Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC)

In aanvulling daarop verwerkt het NCSC de nationaliteit in het kader van de aanmelding voor (en uitvoering door de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (hierna: de AIVD) van) een veiligheidsonderzoek ten behoeve van werknemers bij het NCSC die een vertrouwensfunctie (gaan) bekleden. De aanmelding voor een veiligheidsonderzoek wordt ook door het NCSC uitgevoerd voor zogenaamde liaisons: medewerkers van doelgroeporganisaties en samenwerkingspartners van het NCSC. Het NCSC verkrijgt de gegevens over nationaliteit van de betrokkene, en verzendt de gegevens aangaande de nationaliteit door tussenkomst van het Bureau van de Beveiligingsautoriteit van het ministerie van Justitie en Veiligheid naar de AIVD. De AIVD voert vervolgens het veiligheidsonderzoek uit en neemt een beslissing (een verklaring van geen bezwaar of een weigering daarvan). Het NCSC ontvangt – eveneens door tussenkomst van het Bureau van de Beveiligingsautoriteit – het besluit van de AIVD. In dit besluit is de geboorteplaats van betrokkene vermeld. Ook deze gegevens zijn verkregen van betrokkene. Het NCSC gebruikt de nationaliteit ter uitvoering van de wettelijke verplichting om een persoon, die het wil

belasten met de vervulling van een vertrouwensfunctie, aan te laten melden bij het hoofd van de AIVD. Het NCSC gebruikt geen afkomst gerelateerde indicatoren in risicomodellen.

4.3.3. Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV)

De NCTV is binnen de Rijksoverheid verantwoordelijk voor de coördinatie van terrorismebestrijding, cybersecurity, nationale veiligheid, crisisbeheersing en weerbaarheid tegen statelijke dreigingen. De NCTV werkt hiervoor samen met zijn partners uit het veiligheidsdomein.

In verschillende processen kan de NCTV afkomstgerelateerde indicatoren verwerken. In deze processen gaat het om de volgende indicatoren: geboorteplaats en -land, nationaliteit en verblijfstitel. De NCTV maakt in geen van deze processen gebruik van risicomodellen. Deze processen worden hieronder uiteengezet.

Allereerst is de NCTV betrokken bij advisering en voorbereiding van de zogenaamde Paspoortmaatregel op grond van artikel 23 van de Paspoortwet. Op grond van die bepaling kan een reisdocument worden geweigerd of vervallen verklaard op verzoek van de minister van Binnenlandse Zaken. De NCTV, beoordeelt aan de hand van informatie van de politie, het OM en de AIVD of er op grond artikel 23 Paspoortwet sprake is van een geground vermoeden van uitreizen naar een jihadistisch strijdgebied. De verwerkingen van de afkomstgerelateerde indicatoren door NCTV zijn gebaseerd op artikel 6 lid 1 onder e AVG gelezen in samenhang met artikel 23 Paspoortwet. De persoonsgegevens die verwerkt worden zijn de minimale gegevens die nodig zijn en noodzakelijk verwerkt moeten worden om een paspoortmaatregel te kunnen opleggen. Het belemmeren van een uitreis door betrokkene kan niet op een andere, voor betrokkene minder nadelige werkwijze worden verwezenlijkt. In dit kader wordt tevens opgemerkt dat betrokkene zich binnen het Schengengebied gewoon vrij kan verplaatsen en in sommige gevallen zelfs daarbuiten (bijv. indien hij/zij een dubbele nationaliteit heeft en nog een paspoort heeft). De verwerkingen zijn bovendien behoorlijk. Weliswaar wordt de betrokkene niet reeds voor de verwerking op de hoogte gesteld van de voorgenomen inname of weigering van het document. Daar is echter een objectieve rechtvaardiging voor. Indien de betrokkene wel op de hoogte wordt gesteld zou deze daarvoor kunnen uitreizen, wat de paspoortmaatregel juist moet voorkomen. Er is een objectieve rechtvaardiging voor de verwerking, het geground vermoeden moet bestaan dat een betrokkene wilt uitreizen naar een jihadistisch strijdgebied. Dit criterium is hetzelfde voor alle nationaliteiten.

Ten tweede is de NCTV, namens de minister JenV, betrokken bij het opleggen van en adviseren over maatregelen op grond van de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding (Twbmt). De verwerkingen van de NCTV vinden rechtmatig en behoorlijk plaats gebaseerd op artikel 6 lid 1 onder e AVG gelezen in samenhang met artikelen 2, 2a en 4 Twbmt: de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag, te weten het opleggen van vrijheidsbepalende maatregelen aan personen die een gevaar vormen voor de nationale veiligheid of die voornemens zijn zich aan te sluiten bij terroristische strijdgroepen en inzake het weigeren en intrekken van beschikkingen bij ernstig gevaar voor gebruik ervan voor terroristische activiteiten.

Verder is de NCTV verantwoordelijk voor het vergaren van gegevens ten behoeve van toegangswegering, het verbieden van inreis, dan wel ongewenstverklaring van een vreemdeling als bedoeld in artikel 1 van de Vreemdelingenwet 2000 op het gebied van visumverlening voor kort verblijf zoals bedoeld in de Visumcode, indien

de aanvrager een gevaar vormt voor de openbare orde of bijdraagt aan radicalisering binnen de islamitische gemeenschap, meer specifiek predikers die oproepen tot haat. De Minister van Buitenlandse Zaken heeft op 12 april 2016 de NCTV tot het vergaren van gegevens ten behoeve van de beslissing op het verzoek om een visum als bedoeld in artikel 2, punten twee tot en met vijf, van de Visumcode en het verrichten van de benodigde feitelijke handelingen dienaangaande gemachtigd. Ten uitvoering daarvan levert de NCTV adviezen aan de minister van Buitenlandse Zaken. Verder wordt op grond van de artikelen 3, 66a en 67 van de Vreemdelingenwet 2000 ondersteuning aan de IND geboden, gebaseerd op machtiging van de secretaris-generaal van JenV van 15 juni 2016. De verwerkingen vinden rechtmatig en behoorlijk plaats op grond van artikel 6 lid 1 onder e AVG jo. artikel 2, punten 2 tot en met 5 van de Visumcode en artikelen 3, 66a en 67 van de Vreemdelingenwet 2000. Gelet op het feit dat deze verwerking plaatsvindt binnen de kaders van de wettelijke regelingen is deze verwerking rechtmatig en behoorlijk.

Daarnaast verwerkt de NCTV in het kader van het stelsel bewaken en beveiligen naast de eerder genoemde afkomstgerelateerde indicatoren, ook de etniciteit indien de te treffen maatregelen daarom vragen. De verwerkingen vinden rechtmatig en behoorlijk plaats op grond van artikel 6 lid 1 onder e AVG + art. 16, 42 en 43 Politiewet 2012 + art. 50 en 54 Organisatiebesluit JenV. Voor zover tevens bijzondere categorieën persoonsgegevens worden verwerkt, is dat mede gebaseerd op artikel 5 Wet politiegegevens.

Tot slot zijn de functies bij de NCTV geclassificeerd als vertrouwensfuncties. Op grond van de Wet Veiligheidsonderzoeken (WVO) dient er voor indiensttreding een verklaring van geen bezwaar (VGB) te zijn aangevraagd en afgegeven. De verwerking vindt rechtmatig en behoorlijk plaats op grond van artikel 6 lid 1 sub c AVG (wettelijke verplichting) gelezen in samenhang met artikelen 4.3 en art. 14.1 WVO. Aangezien deze verwerking noodzakelijk is om te voldoen aan een wettelijke verplichting, wordt de behoorlijkheid verondersteld. Overigens is er geen andere manier die minder ingrijpend is om het gewenste resultaat (afgeven VGB) te bereiken. Hierin worden geen mensen uitgezonderd die aan alle eisen van de wet voldoen.

Opgeschorte processen

Het voorgaande betreft de huidige verwerkingen van afkomstgerelateerde indicatoren door de NCTV. De NCTV meldt voor de volledigheid nog twee processen waarbij in het verleden afkomstgerelateerde indicatoren werden gebruikt. Dit gebruik is echter voor beide processen opgeschort sinds april 2021 in afwachting van een steviger juridische basis.

Allereerst betrof dit het identificeren en duiden van (potentiële) dreigingen en risico's ter ondersteuning van strategiebepaling, beveiligingsmaatregelen, beleids-, advies-, communicatie- en besluitvormingsprocessen op het gehele taakveld van de NCTV. Het doel daarvan betrof het deskundig en onafhankelijk beoordelen, toetsen en duiden van informatie waarbij de NCTV zich fenomeenmatig op het dreigingsbeeld als geheel richt. Ten tweede betrof dit de deelname aan de Taskforce Problematisch Gedrag en Ongewenste Buitenlandse Financiering. Het doel van deze activiteit was het tegengaan van problematisch gedrag door ongewenste buitenlandse beïnvloeding.

Beide activiteiten heeft de NCTV sinds april 2021 opgeschort in afwachting van een steviger juridische basis. Met de beoogde inwerkingtreding van de Wet verwerking persoonsgegevens coördinatie en analyse terrorismebestrijding en nationale

veiligheid zal de NCTV persoonsgegevens verwerken binnen de in deze wet gestelde kaders.

4.4 Vervolging

In deze paragraaf komen taken op het gebied van vervolging van strafbare feiten en aanverwante taken aan de orde.

4.4.1 Openbaar Ministerie (OM)

Het Openbaar Ministerie heeft tot taak de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde en andere taken die bij wet geregeld zijn. Deze hoofdtaak valt in drie taken uiteen:

1. de opsporing van strafbare feiten: De Officier van Justitie geeft leiding aan het opsporingsonderzoek. Het OM heeft de eindverantwoordelijkheid voor de rechtmatige opsporing van strafbare feiten door de politie en de bijzondere opsporingsdiensten en legt daarvoor verantwoording af bij de rechter;
2. de vervolging van strafbare feiten: het OM kan besluiten een zaak voor de rechter te brengen, een strafbeschikking uit te vaardigen of een transactie aan te bieden, of niet te vervolgen (te seponeren);
3. bijzondere taken: tevens behandelt het OM internationale rechtshulpverzoeken, bijzondere wettelijke of verdragsrechtelijke taken, waaronder civielrechtelijke verzoeken. Voorbeelden hiervan zijn voogdijzaken, laattijdige geboorteaangifte ten behoeve van wijziging Basis Registratie Personen (BRP), ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing minderjarigen.

Afkomstgerelateerde indicatoren

Op de verwerking van persoonsgegevens door het OM is in de eerste plaats niet de AVG, maar de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens (Wjsg) van toepassing. Alleen voor zover verwerkingen waarop de Wjsg niet van toepassing is, is de AVG van toepassing.

Het OM verwerkt om een aantal redenen afkomst gerelateerde persoonsgegevens van onder meer verdachten, getuigen en slachtoffers bij het registreren van zaken in haar systemen. Deze registratie vloeit voort uit wettelijke bepalingen zoals vastgelegd in het Wetboek van Strafvordering en daarop gebaseerde regelgeving, die vereisten stelt aan het vaststellen van identiteit, bewijs en ondersteunde deelname aan het strafproces. Vastgelegd worden de geboorteplaats, geboorteland en in een aantal gevallen de nationaliteit en de moedertaal van betrokkenen.

Het OM registreert deze gegevens in haar eigen systemen onder meer om de identiteit van verdachten, slachtoffers, getuigen en anderen betrokkenen bij een strafzaak te kunnen vaststellen, zoals onder meer is bepaald in artikel 27a Wetboek van Strafvordering. Bovendien kan de nationaliteit van een betrokkene relevant zijn voor de behandeling van de strafzaak, bijvoorbeeld voor het oproepen van een tolk voor de zitting.

Daarnaast kunnen afkomst gerelateerde indicatoren staan in de inhoud van stukken, zoals een in ons systeem ingescand proces-verbaal van politie. Denk in dit verband bijvoorbeeld aan een getuigenverklaring waarin het signalement van een verdachte wordt omschreven.

Ook dient het OM op basis van wettelijke of verdragsbepalingen in sommige gevallen onderscheid te maken bij de beoordeling en afdoening van zaken, ook op indicatoren gerelateerd aan afkomst.

Zo worden Nederlanders niet uitgeleverd voor het in het buitenland ondergaan van een aan hen opgelegde onherroepelijke vrijheidsstraf. Ook kan aan mensen die geen binding hebben met Nederland geen taakstraf worden opgelegd. Bij de beoordeling van zaken worden derhalve ook indicatoren gerelateerd aan afkomst als nationaliteit, woonplaats en verblijfsstatus verwerkt.

Ook verwerkt het OM indicatoren gerelateerd aan afkomst voor het doen van onderzoek. Hierbij kunnen geanonimiseerde gegevens worden gebruikt voor onder meer criminologisch onderzoek naar daderprofielen of criminogene factoren. Tot slot archiveert het OM archiefbescheiden, waaronder archiefbescheiden met daarin afkomstgerelateerde indicatoren, voor zover nodig uit hoofde van de Archiefwet.

Het OM registreert niet apart ras/etniciteit, maar deze kunnen voorkomen in de inhoud van ingescande documenten. Hiervoor biedt artikel 39c lid 3 juncto artikel 51b lid 1 Wjsg de grondslag. Het kan ook voorkomen – afhankelijk van de specifieke verwerking, dat de wettelijke grond hiervoor in en bepaling in Sv kan worden gevonden.

Risicomodellen

Het OM heeft ervoor gekozen om ten aanzien van het begrip 'risicomodel' dezelfde aangescherpte definitiebepaling aan te houden als de Politie, waarbij er vanuit wordt gegaan dat een risicomodel een instrument (methode) betreft waarmee op gecontroleerde wijze het risico (op toekomstig gedrag of het zich voordoen van een gebeurtenis) wordt bepaald, aan de hand van risico- en beschermende factoren die vanuit empirisch onderzoek zijn gedefinieerd.

Het OM heeft zich voor wat betreft de inventarisatie gericht op verwerkingen die plaatsvinden onder de zelfstandige verwerkingsverantwoordelijkheid van het OM. In velerlei samenwerkingsverbanden waaraan het OM deelneemt is voor wat betreft de verwerkingen die verricht worden door het samenwerkingsverband sprake van gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid tussen partijen. Het OM acht het niet wenselijk om informatie over deze verwerkingsactiviteiten te verstrekken zonder dat daartoe afstemming met de partners, waarmee wordt samengewerkt, heeft plaatsgevonden.

Uit de inventarisatie die heeft plaatsgevonden, is naar voren gekomen dat voor zover bekend binnen het Openbaar Ministerie geen gebruik wordt gemaakt van risicomodellen, anders dan mogelijk het beslisondersteunend instrument onvindbaren. Naar de mening van het OM valt dit niet onder de definitie van een risicomodel.

Voor de volledigheid beschrijft het OM dit instrument en benadrukt het OM dat het gebruik ervan is toegestaan. Dit wordt hierna toegelicht.

Dit instrument is bedoeld om het OM inzicht te bieden in de kans op onvindbaarheid van een verdachte, het inschatten van vluchtgevaar en het bieden van een passend handelingsperspectief wat betreft de vervolgingsbeslissing. Onder onvindbaren wordt verstaan:

- Veroordeelden die uit beeld zijn bij het OM;
- Veroordeelden die wel vindbaar zijn, maar van wie de straf niet ten uitvoer kan worden gebracht, bijvoorbeeld omdat de betrokkene zich in het buitenland bevindt en de straf niet ten uitvoer kan worden gelegd.

Het instrument mag alleen worden gebruikt als adviesmiddel; er zal te allen tijde een officier van justitie of een rechter een definitieve afweging moeten maken.

De kans op onvindbaarheid en het vluchtgevaar wordt gemeten aan de hand van de binding van de verdachte met Nederland. Het OM maakt onderscheid in een aantal categorieën kansen op onvindbaarheid: gering, matig, hoog en zeer hoog. Om de binding te bepalen, gebruikt het OM de nationaliteit (Benelux, Europees of niet-Europees) en het wel of niet bezitten van een verblijfsvergunning. Zo worden bijvoorbeeld verdachten die niet in de BRP zijn ingeschreven en een asielzoeker zijn uit een veilig land en tevens in meerdere lidstaten asiel te hebben aangevraagd, een zeer hoge kans te hebben onvindbaar te worden. Anderzijds worden verdachten die in de BRP zijn ingeschreven (bij een asielaanvraag alleen in Nederland zou die verdachte geacht worden een matige kans te hebben onvindbaar te worden).

Bij de beslissing tot het toepassen van voorlopige hechtenis, nemen OM en de rechter alle relevante omstandigheden van het feit en de verdachte in ogenschouw. Daartoe verplicht het Wetboek van Strafvordering. De beslissing om over te gaan tot het vorderen of toepassen van voorlopige hechtenis, kan mede afhangen van het niet hebben van een vast adres in Nederland Artikel 67 lid 2 Strafvordering noemt dit als geval om voorlopige hechtenis toe te passen. Vluchtgevaar c.q. de kans op onvindbaarheid is daarnaast een grond voor voorlopige hechtenis (artikel 67a lid 3 Strafvordering).

Bij het eisen of opleggen van een straf is de vindbaarheid of het gevaar voor onttrekking relevant om te bepalen of een bepaalde straf of maatregel passend en geboden is. Een niet-executeerbare straf is per definitie niet passend. Hierbij maakt de wet onderscheid tussen mensen met een vast adres, of mensen met een verblijfsstatus, niet- of wel Europees ingezetenen of Nederlanders of niet Nederlanders. Al deze verschillen vinden hun oorzaak in de mogelijkheden tot executie van de beoogde straf of maatregel. Relevant is bijvoorbeeld of er een (verdrags)basis is om uitlevering te vragen of executie over te dragen.

De wet neemt de kans op onvindbaarheid of vlucht dus als onderscheidend criterium voor het toepassen van voorlopige hechtenis en het kiezen van een afdoeningsmodaliteit. Dit schema plaatst die overwegingen in een overzicht en licht ze toe, maar is geen aanscherping of verruiming van dat onderscheid.

Overige mogelijke risicomodellen

Voor het overige kan het OM met 99% zekerheid zeggen dat naast het eerder genoemde (mogelijke) risicomodel, niet nog andere risicomodellen die gebruik van afkomst gerelateerde indicatoren maken, bestaan en worden gebruikt binnen het OM. De huidige inventarisatie heeft plaatsgevonden middels een uitvraag aan de parketten en op basis van de informatie uit en over de systemen.

Er blijft een kans dat risicomodellen bestaan die direct of indirect ten grondslag liggen aan beslissingen. Het OM past bij haar taken binnen opsporing geen risicomodellen toe. Het OM neemt immers op basis van de door opsporingsinstanties aangeleverde informatie beslissingen over het al dan niet (verder) opsporen van een zaak. Het kan voorkomen dat deze informatie mede is gegenereerd door de toepassing van risicomodellen, waarbij wordt benadrukt dat hiermee niet wordt gezegd dat ook daadwerkelijk gebruik wordt gemaakt van dergelijke risicomodellen. Het OM heeft zich bij deze inventarisatie enkel gericht op het mogelijke gebruik van risicomodellen die tot stand zijn gekomen onder verwerkingsverantwoordelijkheid, als bedoeld in de privacywetgeving, van het OM en dan ook geen verder onderzoek gedaan naar voorgaande.

Echter, bij de uitoefening van haar taken en bevoegdheden als genoemd is het OM gehouden aan de regels van onder andere strafvordering en strafrecht. Een opsporingsonderzoek, een vervolging, of de inzet van een dwangmiddel moet altijd gegrond zijn op een verdenking van enig strafbaar feit, zoals omschreven in artikel 27 Wetboek van Strafvordering. Zonder redelijk vermoeden van schuld aan een begaan strafbaar feit, kan het OM geen bevoegdheden uitoefenen of enige beslissing nemen.

Die verdenking moet bestaan uit concrete feiten en omstandigheden dat een strafbaar feit is begaan. De toepassing of uitkomst van toepassing van risicomodellen die wijzen op een risico dat mogelijk een strafbaar feit is of zal worden begaan is onvoldoende om van een redelijke verdenking te kunnen spreken en is derhalve geen grond voor toepassing van strafvorderlijke bevoegdheden.

Anders geformuleerd: de uitkomst van een de toepassing van een risicomodel kan iemand niet verdachte maken in de zin van de wet, en daardoor kan het OM hierop geen bevoegdheden uitoefenen.

4.4.2 Bureau Halt

Bureau Halt verricht geen andere verwerkingen van afkomstgerelateerde indicatoren dan de wettelijk verplichte verwerkingen bij aanstelling van een nieuwe medewerker.

4.5 Strafoplegging

Onder deze paragraaf vallen de taken van JenV in het kader van de tenuitvoerlegging van vrijheidsbenemende straffen en maatregelen.

4.5.1 Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI)

DJI voert namens de minister van Justitie en Veiligheid straffen en vrijheidsbenemende maatregelen uit die door de rechter zijn opgelegd. DJI is tevens verantwoordelijk voor de dagelijkse zorg van justitiabelen en werkt op vele manieren met hen samen aan voorbereiding op terugkeer in de maatschappij.

DJI gebruikt de afkomstgerelateerde indicatoren ras, nationaliteit, geboortegemeente en geboorteplaats voor de uitvoering van zijn wettelijke taken en verplichtingen. Daarbij maakt DJI geen gebruik van risicomodellen.

DJI verkrijgt persoonsgegevens via keteninformatiesystemen in de strafrechtketen, vanuit interne systemen, door invoer door medewerkers van DJI tijdens hun werkzaamheden dan wel door verzameling door verleners van (reguliere en forensische) zorg aan justitiabelen.

Voormelde taken en verplichtingen vallen uiteen in de volgende processen:

1. Vrijheidsbeneming van ingeslotenen en resocialisatie;
2. Forensische zorg binnen het kader van vrijheidsbeneming en resocialisatie;
3. Vreemdelingenbewaring;
4. Vrijheidsbeneming van jeugdige ingeslotenen en resocialisatie.
5. Bedrijfsvoeringprocessen

Ad 1. Onder dit proces valt het daadwerkelijk ten uitvoer leggen van een straf of maatregel en de daaraan gelieerde subdoeleinden, in het bijzonder het beschikbaar stellen van reguliere zorg, rapportagedoeleinden en (wetenschappelijk) onderzoek. De verwerking van de afkomstgerelateerde persoonsgegevens voor dit proces vindt plaats op basis van wettelijke verplichtingen van DJI op basis van artikelen 51c j.o. 39c van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens (Wjsg), gelezen in samenhang met de Penitentiaire beginselenwet.

DJI heeft ook de taak zorg te dragen voor de reguliere zorg aan justitiabelen, zoals zorg door een huisarts, tandarts of psycholoog. Aangezien deze zorg wordt verleend binnen het kader van de tenuitvoerlegging, worden indien noodzakelijk ook afkomstgerelateerde persoonsgegevens worden verwerkt.

Ad 2. Een rechter kan bepalen dat aan een straf of maatregel, forensische zorg wordt gekoppeld. DJI is verantwoordelijk voor het verzorgen van die forensische zorg, alsook voor rapportages en (wetenschappelijk) onderzoek. De verwerking van de afkomstgerelateerde persoonsgegevens voor dit proces vindt plaats op basis van een wettelijke verplichting van DJI op grond van artikelen 51c j.o. 39c Wjsg, gelezen in samenhang met de Penitentiaire beginselenwet en de Wet forensische zorg.

Deze taak wordt (mede) uitgevoerd door de Pompestichting, die JenV ook heeft gevraagd om medewerking te verlenen aan uitvoering van de motie. Er wordt in dit rapport dan ook geen apart overzicht gegeven van de Pompestichting.

Ad 3. DJI heeft verder taken op het gebied van vreemdelingenbewaring, waaronder daaraan gelieerde subdoeleinden, zoals het beschikbaar stellen van reguliere zorg, rapportages en (wetenschappelijk) onderzoek. De verwerking van afkomstgerelateerde indicatoren voor dit proces verricht DJI op basis van zijn wettelijke verplichting op grond van de Penitentiaire beginselenwet, gelezen in samenhang met de Vreemdelingenwet 2000, waaronder artikel 107a Vw 2000 en de AVG.

Ad 4. DJI heeft ook de taak de tenuitvoerlegging te verzorgen van een straf of maatregel en resocialisatie van jeugdige ingeslotenen, met daaraan gelieerde subdoeleinden zoals rapportages en (wetenschappelijk) onderzoek. De verwerking van afkomstgerelateerde indicatoren voor dit proces vindt plaats op basis van een wettelijke verplichting van DJI op grond van artikelen 51c j.o. 39c Wjsg, gelezen in samenhang met de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen en de Penitentiaire beginselenwet.

Gelet op het voorgaande vinden de verwerkingen rechtmatig plaats. Tevens vinden de verwerkingen plaats op behoorlijke wijze. Zo worden justitiabelen langs verschillende wegen geïnformeerd over de gegevensverwerking en is het gebruik beperkt tot de hierboven beschreven taken.

Ad 5. DJI kan tot slot in voorkomend geval afkomstgerelateerde indicatoren gebruiken voor bedrijfsvoeringprocessen. Dit kan gebeuren in integriteitsonderzoeken, bijvoorbeeld bij discriminatie op de werkvloer. Dit gebruik vindt plaats ter uitvoering van de arbeidsovereenkomst en ter behartiging van gerechtvaardigde belangen van DJI. Voor zover in dit verband ras en etniciteit (bijzondere categorieën persoonsgegevens) worden verwerkt, is daarop een uitzonderingsgrond van toepassing (te weten artikel 9 lid 2 sub b AVG).

4.5.2 [Adviescollege Verloftoetsing tbs \(AVT\) en Landelijke Adviescommissie Plaatsing Langdurige Forensisch Psychiatrische Zorg \(LAP\)](#)

Het Adviescollege Verloftoetsing tbs is een onafhankelijk college dat alle verlofaanvragen, ingediend door Forensische Psychiatrische Centra (FPC) ten behoeve van individuele ter beschikking gestelden (tbs-gestelden) toetst op veiligheid. Op basis van die toetsing wordt een advies uitgebracht aan de minister voor Rechtsbescherming.

De Landelijke Adviescommissie Plaatsing Langdurige Forensisch Psychiatrische Zorg (LAP) beoordeelt alle door de Forensisch Psychiatrische Centra (FPC) ingediende aanvragen voor toekenning, voortzetting of opheffing van de status voor Langdurige Forensisch Psychiatrische Zorg (LFPZ) van ter beschikking gestelden (tbs-gestelden). De LAP brengt hierover advies uit aan de minister voor Rechtsbescherming.

Beide organisaties verwerken de geboorteplaats en het geboorteland ten behoeve van het onafhankelijk toetsen van alle aanvragen en hierover gemotiveerd advies

uitbrengen aan de minister, en het in dat kader vastleggen en weergeven van de personalia van de betrokkene.

Voor het AVT zijn deze verwerkingen noodzakelijk uit hoofde van zijn taken in het Besluit van de Staatssecretaris van Justitie van 27 september 2007, houdende de instelling van het Adviescollege Verloftoetsing tbs (Regeling Adviescollege Verloftoetsing tbs). Voor het LAP zijn deze verwerkingen noodzakelijk uit hoofde van haar taken in het Besluit van de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie van 15 april 2012, nr. DDS5706676, houdende instelling van de Landelijke adviescommissie plaatsing longstay forensische zorg (Instellingsbesluit Landelijke adviescommissie plaatsing longstay forensische zorg).

De verwerkingen vinden op behoorlijke wijze plaats, aangezien deze slechts plaatsvinden ten behoeve van de identiteitsvaststelling. Het AVT en de LAP maken geen gebruik van risicomodellen.

4.5.3 Stichting Teylingereind

Stichting Teylingereind is een justitiële jeugdinrichting en is in die rol onder meer verantwoordelijk voor uitvoeringen van opgelegde straffen en maatregelen. Tijdens het inschrijvingsproces voor verblijf verwerkt Stichting Teylingereind geboorteplaats en nationaliteit van de jongere voor identificatie. De verwerking vindt rechtmatig plaats uit hoofde van de publieke taak, zoals opgenomen in de Beginselenwet Justitiële Jeugdinrichting. De verwerking vindt ook behoorlijk plaats. Betrokkenen zijn op de hoogte van de verwerking en deze vindt slechts plaats voor completering van het dossier. Van risicomodellen maakt Stichting Teylingereind geen gebruik.

4.6 Toezicht, handhaving en inning

In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan diverse taken op het gebied van toezicht, handhaving en inning van sancties.

4.6.1 Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB)

Het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) is een uitvoeringsorganisatie van het ministerie van Justitie en Veiligheid en is verantwoordelijk voor de inning van verkeersboetes alsmede de inning van boetes voor andere overheden. Daarnaast coördineert het CJIB, als ketenregisseur, de uitvoering van straffen in Nederland. Als centrale autoriteit wisselt het CJIB strafrechtelijke beslissingen en boetes uit met centrale autoriteiten uit andere EU- lidstaten.

Voor het uitvoeren van deze taken verwerkt het CJIB diverse afkomstgerelateerde indicatoren. Welke indicatoren dat zijn, verschilt per proces en welke gegevens daarvoor noodzakelijk zijn. Bij diverse processen gaat het bijvoorbeeld om: geboorteplaats en geboorteland. In enkele gevallen verwerkt het CJIB bijvoorbeeld een vreemdelingsnummer of de nationaliteit.

De verwerking van deze afkomstgerelateerde indicatoren bij het CJIB vindt plaats onder de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), de Wet politiegegevens (Wpg) of de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens (Wjsg). Welk regime van toepassing is, hangt af van de wettelijke taak waarvoor de afkomstgerelateerde indicatoren worden verwerkt. Zo zal bij bijvoorbeeld de tenuitvoerlegging van straffen, zoals het coördineren van gevangenisstraffen en de inning van schadevergoedingsmaatregelen, de Wjsg van toepassing zijn. Het innen van verkeersboetes en bestuurlijke boetes van andere bestuursorganen vallen onder het regime van de AVG. De Wpg is van toepassing bij enkele specifieke taken.

Het CJIB heeft alle processen, waarbij afkomstgerelateerde indicatoren worden verwerkt, onderzocht. De bevindingen zijn als volgt:

- Het CJIB verwerkt geen afkomstgerelateerde indicatoren in risicomodellen;
- De verwerking van afkomstgerelateerde indicatoren in processen vinden behoorlijk plaats, er vindt geen ongelijke behandeling plaats op basis van de indicatoren;
- De verwerking van de afkomstgerelateerde indicatoren vindt rechtmatig plaats.

Het CJIB heeft verder nader onderzocht of de verwerking van nationaliteit gezien kon worden als de verwerking van een bijzonder persoonsgegeven. Dit bleek niet het geval omdat dit gegeven niet verwerkt wordt om onderscheid te maken op basis van ras dan wel etniciteit.

4.6.2 Autoriteit Persoonsgegevens (AP)

De Autoriteit Persoonsgegevens houdt toezicht op de verwerking van persoonsgegevens. De AP voert in dit verband diverse taken uit waarbij afkomstgerelateerde indicatoren worden verwerkt, meer specifiek persoonsgegevens waaruit ras of etnische afkomst blijkt. Daaronder vallen onder meer het uitoefenen onderzoeksbevoegdheden en het verrichten van onderzoek, het opstellen van een boeterapport en een rapport van bevindingen n.a.v. een onderzoek, het behandelen klachten, handhavingsverzoeken, signalen en tips, het behandelen van verzoeken om bemiddeling of advisering. De AP maakt geen gebruik van risicomodellen.

De AP kan bij de uitvoering van haar taken afkomstgerelateerde indicatoren verwerken, bestaande uit gegevens waaruit ras of etnische afkomst kan worden afgeleid. Deze gegevens treft de AP bijvoorbeeld tijdens een onderzoek in dossiers en systemen van organisaties waarnaar de AP onderzoek doet. Ook is het mogelijk dat de AP deze gegevens verkrijgt van burgers, zoals indieners van klachten of melders van datalekken die daarbij ondersteunend bewijs of ander materiaal meesturen. In dat geval kan de AP allerlei gegevens van die burger verkrijgen, waaronder afkomstgerelateerde indicatoren. De AP heeft in dat geval geen controle over de gegevens, die aan haar worden verstrekt. De AP registreert deze gegevens als onlosmakelijk onderdeel van de ingediende klacht, verzoek, e.d.

De verwerkingen van de afkomstgerelateerde indicatoren vinden rechtmatig plaats. De AP verricht de verwerkingen in het kader van haar toezichthoudende taak op basis van artikel 6, eerste lid, onder e, van de AVG, artikel 9, tweede lid, onder g, van de AVG, artikel 23 onder b van de UAVG (voor zover het bijzondere categorieën persoonsgegevens betreft), artikelen 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 33, 57, eerste lid, onder a, f en h, 58, eerste lid, onder a, b, c, d, e en f, tweede en vijfde lid, 66, eerste lid, 77 (gelezen in samenhang met artikel 80), en 78 van de AVG; en artikelen 15, 16, eerste en tweede lid en 36 van de UAVG; en artikelen 11.3a, 15.1, tweede lid, 15.2, derde lid (in samenhang gezien met artikel 5:32, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht) en 15.4, vierde lid, van de Telecommunicatiewet (in samenhang gezien met de artikelen 14, derde lid, 17 en 18 van de UAVG); en artikelen 31a, 33a, 35, 35b, eerste lid, onder f, g en i en 35c, eerste lid, onder b en c, van de Wet politiegegevens; en artikelen 26g, 27, tweede, derde en vierde lid, onder b en c, 39r, eerste, tweede en derde lid, onder b en c, 51, eerste, tweede en derde lid, onder b en c, 51d, eerste, tweede en derde lid, onder b en c, en 51h, eerste, tweede en derde lid, onder b en c, van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens; en artikelen 4.1 en 4.3, eerste en tweede lid van de Wet basisregistratie personen; en artikel Z 11a van de Kieswet; en artikelen 4:17 t/m 4:20, titel 5.2, artikelen 5:37, 5:48, 9:1 en 9:18 en hoofdstuk 6, 7 en 8 van de Algemene wet bestuursrecht; en Verdrag betreffende de werking van de EU; en Wetboek van

Burgerlijke Rechtsvordering; en Wetboek van Strafvordering; en Wet op de Loonbelasting.

De verwerkingen vinden eveneens behoorlijk plaats. De AP verwerkt de gegevens alleen indien deze relevant zijn voor de uitoefening van de desbetreffende taak (bijvoorbeeld onderzoek). Voor zover de AP de gegevens verkrijgt van een burger zonder daar specifiek om te vragen (zoals in het bovengenoemde voorbeeld van een klacht of melding van een datalek), dan acht de AP het behoorlijk om de klachten, meldingen, etc. in hun volledigheid te ontvangen en te behandelen.

4.6.3 Bureau Financieel Toezicht (BFT)

Bureau Financieel Toezicht (BFT), een zelfstandig bestuursorgaan, is de onafhankelijke integrale toezichthouder op het werk van notarissen, gerechtsdeurwaarders en enkele Wwft-plichtige specifieke beroepsgroepen, zoals accountants en administratiekantoren, belastingadviseurs en notarissen.

In enkele processen kan het BFT afkomstgerelateerde indicatoren verwerken bestaande uit geboorteplaats en nationaliteit. Als het BFT signalen ontvangt die vergezeld gaan van documentatie, kunnen daarin eveneens afkomstgerelateerde indicatoren staan.

Gelet op artikel 6 lid 1 sub c en d AVG en hoofdstuk 5 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna Awb) mag het BFT informatie verzamelen in het kader van het uitvoeren van zijn wettelijke taak: namelijk het toezicht houden op de ondertoezichtstaanden in het kader van de uitoefening van de Wwft en de Wet op het notarisambt (Wna) en de Wet op de gerechtsdeurwaarders (Gdw).

In dit verband kan het BFT toegang krijgen tot normadressanten van deze regelgeving (bijvoorbeeld notarissen en accountants). In die dossiers staan persoonsgegevens van cliënten, bijvoorbeeld kopieën van identiteitsbewijzen waarop afkomstgerelateerde indicatoren staan. Zo kan de plaats van uitgifte van een document afkomstgerelateerde gegevens bevatten. Om zijn taken goed uit te oefenen, heeft het BFT toegang nodig tot deze documenten. Zo kan het BFT bijvoorbeeld controleren of ondertoezichtgestelden hun verplichte cliëntonderzoek deugdelijk hebben verricht. Zo blijkt het kopie paspoort wel eens een duidelijke vervalsing te zijn of is het identiteitsbewijs pas na in plaats van voor de aanvang van de dienstverlening door de ondertoezichtstaande uitgegeven. De cliënt is dan te laat gecontroleerd.

De ondertoezichtstaande Wwft-instellingen moeten op grond van artikel 8 Wwft een verscherpt cliëntenonderzoek verrichten indien de cliënt (i) woonachtig is, (ii) gevestigd is of (iii) zijn zetel heeft in een artikel 9 hoog-risicoland. Dit zijn landen waarvan de Europese Commissie op grond van artikel 9 van de Vierde Anti-witwasrichtlijn meent dat die vanwege strategische tekortkomingen in nationale AML/CFT-regelgeving een aanzienlijke bedreiging vormen voor het financiële stelsel in de EU. Het BFT kan bij deze Wwft-instellingen controleren of zij inderdaad een verscherpt cliëntenonderzoek hebben verricht. Bij een dergelijke controle kunnen de afkomstgerelateerde gegevens van een cliënt, die woonachtig is een artikel 9 hoog-risicoland, voorkomen in de documenten die de ondertoezichtstaande instelling aan het BFT aanlevert. Het BFT kan in de rapportage van de ondertoezichtstaande deze gegevens vervolgens overnemen om een geconstateerde overtreding van artikel 8 Wwft te omschrijven.

In het kader van zijn wettelijke toezichthoudende taken kan het BFT bovendien signalen ontvangen van andere overheidsinstanties of van burgers over mogelijke

overtredingen door ondertoezichtgestelden. Ook daarin kunnen afkomstgerelateerde indicatoren staan, bijvoorbeeld gegevens over etniciteit. Dat zal echter bestaan uit ongestructureerde informatie in documenten, waar het BFT zelf niet om vraagt of naar zoekt. Voorgaande verwerkingen vinden rechtmatig en behoorlijk plaats.

Het BFT beoordeelt of de ondertoezichtstaanden de Wwft, Wna en Gdw naleven. Hierbij kan worden beoordeeld of ondertoezichtstaanden, die cliënten wonend in een hoog risico land hebben, een verscherpt cliëntonderzoek hebben uitgevoerd als bedoeld in artikel 8 Wwft. In die zin is er sprake van een risicomodel. Dit is echter rechtmatig en behoorlijk uit hoofde van de hierboven beschreven toezichthoudende taak van het BFT.

4.6.4 [Kansspelautoriteit](#)

De Kansspelautoriteit is een zelfstandig bestuursorgaan en toezichthouder op de markt voor de kansspelen. Zij is verantwoordelijk voor het behandelen van aanvragen voor kansspelvergunningen, de bijbehorende integriteitsbeoordeling en voor onderzoek in het kader van toezicht en handhaving. De kansspelautoriteit verwerkt in het kader van de uitvoering van deze taken de indicatoren nationaliteit, geboorteplaats en geboorteland van aanvragers en (vermoedelijke) overtreders van de Wet op de kansspelen. Deze gegevens kan de Kansspelautoriteit opvragen bij de aanvrager (via een ID-bewijs) of van andere overheidsinstanties verkrijgen (via de BRP of van de Politie, OM of andere toezichthouders). In het kader van onderzoek in het kader van toezicht en handhaving kan de Kansspelautoriteit ook uit openbare bronnen informatie verzamelen (open source intelligence, OSINT). De Kansspelautoriteit gebruikt deze indicatoren om de identiteit vast te stellen en de juiste gegevens bij andere instanties op te vragen (bijvoorbeeld strafrechtelijke antecedenten). De Kansspelautoriteit maakt geen gebruik van risicomodellen. De verwerkingen vinden rechtmatig en behoorlijk plaats op grond van artikel 6 lid 1 sub e AVG, gelezen in samenhang met de toepasselijke bepalingen in de Wet op de kansspelen, het Besluit kansspelen op afstand of de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft).

4.6.5 [Keurmerkinstituut en het College van toezicht Auteursrechten](#)

Het Keurmerkinstituut en het College van toezicht Auteursrechten melden geen verwerkingen van afkomstgerelateerde indicatoren, dan wel alleen de wettelijk verplichte verwerkingen uit te voeren bij indiensttreding van nieuwe medewerkers.

4.7 [Rechtspraak](#)

De bevindingen van de JenV-organisaties op het gebied van de rechtspraak worden in deze paragraaf behandeld.

4.7.1 [Raad voor de rechtspraak](#)

De Raad voor de Rechtspraak vormt het bestuur van de meeste rechtsprekende organisaties in Nederland: 11 rechtbanken, 4 gerechtshoven, het CBb en CRvB. De Raad hoort bij de rechterlijke macht, maar spreekt zelf geen recht.

De Raad voor de Rechtspraak geeft aan dat op basis van een 'quickscan' kan worden gemeld dat hij in zijn systemen geen gegevens registreert ten aanzien van de etniciteit of vergelijkbare gegevens. Waar de wettelijke taak dat vereist, kan het nodig zijn om een gegeven zoals het geboorteland te registreren. Een voorbeeld van de uitvoering van zo'n wettelijke taak is het registreren van het geboorteland in het Centraal Gezagsregister.

In geen geval worden dergelijke gegevens gebruikt voor een vorm van profilering, en/of in risicomodellen, noch om algoritmen of beslismodellen te voeden.

4.7.2 Hoge Raad der Nederlanden

De Hoge Raad bestaat uit drie organisatieonderdelen: raad, parket en bedrijfsvoering.

Raad en parket, die onderdeel zijn van de rechterlijke macht, verwerken in de systemen alleen gegevens die noodzakelijk zijn voor en voortvloeien uit haar wettelijke rechterlijke taak. Zo kan het nodig zijn om bijvoorbeeld de Nederlandse nationaliteit te registreren omdat dit voortvloeit uit de benoemingsvereisten voor leden van de rechterlijke macht. De directie bedrijfsvoering verwerkt op gelijke wijze als de rijksoverheid persoonsgegevens van de leden van raad en parket en de medewerkers van de directie bedrijfsvoering.

4.7.3 Raad voor rechtsbijstand (RvR)

De Raad voor Rechtsbijstand (RvR) is als zelfstandig bestuursorgaan verantwoordelijk voor de uitvoering van gesubsidieerde rechtsbijstand in Nederland. Daarnaast voert de RvR namens de minister van Justitie en Veiligheid (een deel van) de Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp) en de Wet beëdigde tolken en vertalers (Wbtv) uit. De RvR gebruikt in verschillende processen afkomstgerelateerde indicatoren. De RvR gebruikt geen risicomodellen.

Allereerst verwerkt de RvR de nationaliteit en geboorteplaats van betrokkenen in het kader van identificatie van deze betrokkenen. Dit gebeurt doordat de RvR op verschillende momenten bij het uitvoeren van zijn taken, een persoon moet identificeren. Dit gebeurt aan de hand van een kopie identiteitsbewijs, waarop noodzakelijkerwijs de nationaliteit (en soms geboorteplaats) staat vermeld. Dit gebeurt bijvoorbeeld bij het aanvragen van gesubsidieerde rechtsbijstand, het aanvragen van een lening op naam van rechtzoekende voor het kunnen laten verrichten van een medisch haalbaarheidsonderzoek, bij het op verzoek inschrijven van een bewindvoerder in het register van bewindvoerders en tot 2018 bij aanvragen van rechtzoekenden om echtscheiding via het platform Rechtwijzer Uit elkaar. Deze verwerkingen vinden rechtmatig en behoorlijk plaats op grond van artikel 6 lid 1 onder e - goede vervulling van publieke taak in combinatie met de specifieke wettelijke taken die op de RvR rusten. Die staan bijvoorbeeld in artikel 7 lid 1 Wet op de rechtsbijstand en artikel 2 en 7 Regeling kosteloze rechtskundige bijstand BES. De nationaliteit en geboorteplaats wordt niet gebruikt om een beslissing te nemen, maar is een noodzakelijk uitvloeisel van het rechtmatige gebruik van het identiteitsbewijs.

Organiseren rechtsbijstand

De kerntaak van de RvR is het organiseren van gesubsidieerde rechtsbijstand. Daarvoor heeft de RvR de beschikking nodig over diverse gegevens over de rechtzoekende en diens juridische zaak.

De RvR ontvangt informatie over de nationaliteit, eventuele andere afkomstgerelateerde indicatoren die in processtukken staan, alsook de spreektaal van asielzoekers op aanmeldcentra voor het organiseren, in het kader van het plannen en faciliteren van kosteloze rechtsbijstand voor asielzoekers. De Raad verwerkt deze gegevens om het proces omtrent de asielaanvraag en bijbehorende rechtsbijstand doelmatig te laten verlopen. De Raad ontvangt de instroomlijsten van het COA en het geheel van asieldossierstukken van de IND en draagt er zorg voor dat er een advocaat wordt toegewezen met inbegrip van het inplannen van afspraken en processtappen. Het is van essentieel belang dat het volledige dossier tijdig en juist aankomt bij de juiste advocaat om zo efficiënt mogelijk door de processtappen heen te lopen die aan een strakke tijdslijn gebonden zijn. De verwerkingen vinden rechtmatig en behoorlijk plaats op grond van artikel 6 lid 1

onder e - goede vervulling publieke taak en algemeen belang, artikel 7 lid 1 Wrb jo. art. 107 lid 4 Vw en art. 107a lid 1 Vw.

Daarnaast heeft de RvR ook tot taak om piketdiensten van rechtsbijstandverleners te plannen en piketmeldingen te melden en terug te koppelen. De RvR gebruikt de geboorteplaats en nationaliteit (en bij vreemdelingenpiket: tevens geboorteland) voor het koppelen van de klant aan de juiste advocaat en de terugkoppeling aan de meldende instantie. Dit is niet mogelijk zonder persoonsgegevens van de rechtzoekende. De RVR ontvangt deze gegevens van ketenpartners (Politie, KMar, AVIM, Burgemeester, OM & Rechtbank, IND, Dienst Terugkeer & Vertrek). De verwerkingen vinden rechtmatig en behoorlijk plaats op grond van artikel 6 lid 1 onder e - goede vervulling publieke taak. In de wet is verankerd dat de Raad onder meer de taak heeft om zorg te dragen voor de organisatie van de verlening van rechtsbijstand (art. 7 jo 37 Wrb jo 23 jo 23a Bvr). In het bijzonder Vreemdelingenpiket: art. 6, 50, 59, 59a, 59b Vreemdelingenwet 2000 jo 4.18, 5.2 Vreemdelingenbesluit 2000 jo A2 art. 4 , A5 art. 6.5 Vreemdelingencirculaire 2000 A.

Medisch haalbaarheidsonderzoek

Justitiabelen kunnen bij de RvR een subsidie aanvragen voor een medisch haalbaarheidsonderzoek. De RvR verwerkte in dit verband een kopie van een identiteitsbewijs van de aanvrager. De nationaliteit is daarop zichtbaar. De RvR heeft echter geconstateerd dat geen noodzaak bestaat voor het opvragen of het bewaren van een dergelijke kopie. Hierop is direct actie ondernomen, maar het eventueel opruimen van kopieën moet nog in gang gezet worden. De omvang hiervan zal naar verwachting beperkt zijn, aangezien er op jaarbasis zeer beperkt aanvragen zijn. Voor de goede orde zij vermeld dat de RvR geen afkomstgerelateerde indicatoren deelt met gemeenten.

Toetsing kwaliteit

De RvR heeft op basis van de Wrb de taak om controle uit te oefenen op de werkzaamheden van rechtsbijstandsverleners (artikel 7 en 17). Hiervoor zijn Commissies Intercollegiale Toetsing (CIT) opgericht. De commissies intercollegiale toetsing (CIT) in de vier AC's (AC Ter Apel, AC Den Bosch, AC Schiphol en AC Zevenaar) beoordelen de kwaliteit van de rechtsbijstand van advocaten die staan ingeroosterd op het betreffende AC, vooral aan de hand van dossierstukken. De RvR faciliteert het proces, voert het secretariaat en ontvangt een kort verslag van bevindingen ten behoeve van de archivering. De context van het asielverzoek en relaas – en daarmee land, herkomst, etniciteit etc. – zijn noodzakelijk voor de beoordeling van het werk van de te toetsen advocaat. De verwerkingen door de RVR vinden rechtmatig en behoorlijk plaats artikel 6 lid 1 onder e - goede vervulling publieke taak en algemeen belang, artikel 7 lid 1 en 17 Wrb jo. art. 107 lid 4 Vw en art. 107a lid 1 Vw en inschrijvingsvoorwaarden advocatuur van de RvR, artikel 3 en Bijlage 2 onder artikel 3 sub i.

Inschrijving tolk en vertaler

Het Bureau Wbtv is namens de minister van Justitie en Veiligheid belast met de uitvoering van de Wet beëdigde tolken en vertalers (Wbtv). Deze werkzaamheden gaan gepaard met de verwerking van afkomstgerelateerde persoonsgegevens zoals geboorteland en brontaal, omdat dit raakt aan de aard van de verwerking. Om de Wbtv uit te kunnen voeren beheert de Raad onder andere een register van beëdigde tolken en vertalers, het Rbtv. Daarvoor gebruikt de RvR geboorteland, (vreemde) taal, woonervaring en de spreektaal.

Om tolken te kunnen inzetten moeten zij op grond van de Wbtv wordt getoetst op integriteit. Deze integriteitstoets is zwaarder voor tolken die worden ingezet bij de Politie. De RvR controleert of deze integriteitstoets voor tolken die worden ingezet bij de Politie heeft plaatsgevonden. Oorspronkelijk moest het certificaat van screening worden geüpload door de tolk. Dat is nu niet meer nodig omdat de RVR de controle bij de politie doet. Het is wel mogelijk dat een tolk dit certificaat meestuurt in een e-mail en dat dit stuk alsnog onderdeel gaat uitmaken van het dossier, maar dat vindt niet plaats op verzoek van de Raad.

Bij de beoogde IND-tolken controleert en registreert de RVR de inpasbaarheidsverklaring van de IND. Op het certificaat van de politie en op de inpasbaarheidsverklaring van de IND kunnen afkomstgerelateerde persoonsgegevens staan vermeld.

Voorgaande verwerkingen in het kader van tolken vinden rechtmatig en behoorlijk plaats op grond van de taken van de RvR in artikelen 2-11 Wbtv.

4.7.4 Nederlands register gerechtelijk deskundigen (NRGD)

Het College gerechtelijk deskundigen (hierna: het College, ook wel genoemd het Nederlands register gerechtelijk deskundigen) is een publiekrechtelijke rechtspersoon opgericht bij het Besluit register deskundige in strafzaken. Het College waarborgt een constante kwaliteit van de inbreng van deskundigen in de rechtsgang. Het College heeft onder meer tot taak het beslissen op een aanvraag tot inschrijving of tot herinschrijving van gerechtelijk deskundigen in het Nederlands register gerechtelijk deskundigen. Op grond van artikel 13 van het Besluit register deskundige in strafzaken dient de aanvrager aan het College onder meer een verklaring omtrent het gedrag over te leggen of een buitenlandse integriteitsverklaring. Op de Nederlandse VOG staan de geboorteplaats en het geboorteland vermeld. Het College slaat deze gegevens niet afzonderlijk op buiten de VOG en vernietigt de VOG nadat de VOG is gecontroleerd. Deze verwerking vindt aldus rechtmatig en behoorlijk plaats aangezien het plaatsvindt ter uitvoering van voormeld artikel.

Tot eind 2021 vroeg het College om de geboorteplaats en nationaliteit in het aanvraagformulier dat een gerechtelijk deskundige moet invullen voor zijn aanvraag om registratie. Eind 2021 is dit aanvraagformulier gewijzigd. Deze gegevens zijn namelijk niet of niet langer noodzakelijk gebleken voor de beoordeling van een aanvraag om registratie. De verwerking diende oorspronkelijk om de voertaal in de procedure te bepalen voor de buitenlandse deskundige. Deze verwerking is inmiddels uitgefaseerd, omdat in de praktijk de voertaal Nederlands of Engels bleek te zijn en het College waar nodig kijkt naar beheersing van de Engelse taal. De verwerking heeft niet geleid tot een ongelijke behandeling van deskundigen.

Het College maakt geen gebruik van risicomodellen.

4.8 Reclasseringstaken

Deze paragraaf is gewijd aan reclasseringstaken, waaronder wordt verstaan het bijdragen aan de veiligheid van de samenleving door het voorkomen van criminaliteit en het terugdringen van recidive door risico's zoveel mogelijk te beheersen en de dader of verdachte te stimuleren zijn of haar gedrag te veranderen. Onder deze paragraaf vallen de bevindingen van Reclassering Nederland, Stichting Verslavingsreclassering GGZ en Stichting Leger des Heils Jeugdbescherming & Reclassering. Deze drie organisaties zijn afzonderlijk benaderd met het verzoek om medewerking tot uitvoering van de motie, maar hebben besloten een gezamenlijke bijdrage te leveren. Dit omdat hun processen, voor zover relevant voor deze motie, gelijk zijn.

In de uitvoering van reclasseringstaken worden, naar gelang de casus, geboorteplaats, geboorteland en nationaliteit verwerkt. Er kan daarnaast in bepaalde gevallen sprake zijn van de verwerking van bijzondere persoonsgegevens. De registratie van geboorteland en geboorteplaats heeft niet tot doel om onderscheid te maken naar ras of etnische afkomst. Het is ook niet voorzienbaar dat de registratie van deze gegevens tot het maken van onderscheid naar ras of etnische afkomst zal leiden. Voor zover de verwerking van een of meer van deze gegevens als bijzondere persoonsgegevens gekwalificeerd moeten worden, is de uitzonderingsgrond van artikel 25 onder a UAVG van toepassing.

Er is één proces dat kwalificeert als risicomodel in de definitie van deze motie (zie hieronder Risicomodel door middel van risicotaxatieinstrument VERA-2r).

Geconstateerd is dat in archiefdocumenten nog vermeldingen staan van de geboorteplaats van de ouders van de betrokkene, terwijl dit niet noodzakelijk was. Dit gegeven werd in een verouderd model van een vragenlijst uitgevraagd. Het verouderde model is niet meer in gebruik; de geboorteplaats van de ouders wordt thans niet meer uitgevraagd. Nog aanwezige ingevulde formulieren op basis van het oude model zijn enkel als archiefstukken aanwezig en worden verwijderd daar waar mogelijk.

De overige processen waarbij afkomstgerelateerde indicatoren worden verwerkt, vinden rechtmatig plaats. Deze processen zijn bovendien behoorlijk aangezien de betrokkene op de hoogte is van de verwerking en deze niet leidt tot een ongelijke behandeling. Hieronder wordt nog nader stilgestaan bij de rechtmatigheid en behoorlijkheid van deze verschillende processen en de wettelijke grondslagen daarvoor.

Identificatie en onderzoek en advies

In de basis worden in een reclasseringstraject allereerst cliëntgegevens vastgelegd voor de identificering van de cliënt, waarna gestart wordt met het onderzoek dat uitmondt in een reclasseringsadvies. Bij de identificatie worden het geboorteland, de geboorteplaats en de nationaliteit vastgelegd. In het reclasseringsadvies worden geboorteplaats en geboorteland verwerkt op het voorblad voor een betrouwbare vaststelling van de identiteit van de persoon. In het rapport zelf wordt de levensloop van de persoon beschreven. In die context kan er een van de afkomstgerelateerde indicatoren verwerkt worden.

Voor het doel van identificatie vindt dit plaats op grond van artikel 6 lid 1 sub c AVG: het voldoen aan een wettelijke plicht en artikel 6 lid 1 sub e: een goede uitvoering van de publieke (wettelijke) taak in samenhang met artikel 8 Reclasseringsregeling 1995 en de Wet identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden jo het Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden.

Voor het doel van het onderzoek en reclasseringsadvies vindt dit plaats op grond van artikel 6 lid 1 sub c AVG: het voldoen aan een wettelijke plicht; en artikel 6 lid 1 sub e AVG: een goede uitvoering van de publieke (wettelijke) taak juncto artikel 8 lid 1 sub a Reclasseringsregeling 1995 in samenhang met diverse wetsartikelen zoals artikel 147 wetboek van Strafvordering. Daarbij geldt dat in het adviesrapport slechts gegevens over afkomst worden verwerkt indien dat voor een goede uitvoering van het reclasseringstraject noodzakelijk is in aanvulling op de overige gegevens over de reclasseringscliënt, waaronder strafrechtelijke persoonsgegevens.

Risicotaxatie-instrument RISC

Gedurende het hele reclasseringstraject wordt gewerkt conform het gestructureerd professioneel oordeel. Hierbij gebruikt de reclassering de zogeheten RISC, een risicotaxatie- en adviesinstrument. Dit is meer dan een instrument om de kans op recidive in te schatten: het is een digitale werkomgeving waar meerdere leefgebieden/onderwerpen worden doorlopen en waarmee de oordeelsvorming van de reclasseringswerker gestructureerd wordt. Een onderdeel van deze omgeving zijn door externen wetenschappelijk ontwikkelde en gevalideerde risicotaxatie instrumenten. Afkomstgerelateerde persoonsgegevens zijn niet expliciet opgenomen in gebruikte instrumenten. Zij kunnen incidenteel voorkomen in de beschrijving van iemands levensloop in relatie tot het delict, maar zijn geen wegingsfactor in het bepalen van het recidiverisico. Er is bij het gestructureerd professioneel oordeel geen sprake van geautomatiseerde conclusies: de RISC begeleidt de reclasseringswerker in het proces (brede onderzoek) dat leidt tot een risico-inschatting en ondersteunt bij de onderbouwing van adviezen aan de partners in de strafrechtketen en het geven van invulling aan het reclasseringstoezicht. Dit proces is dan ook geen risicomodel in de betekenis van de motie, omdat de afkomstgerelateerde indicatoren geen wegingsfactor zijn bij de beoordeling van het recidiverisico.

De verwerkingen voor risicotaxatie vinden plaats op grond van artikel 6 lid 1 sub c AVG en artikel 6 lid 1 sub e AVG juncto artikel 8 Reclasseringsregeling 1995 in samenhang met diverse wetsartikelen op het gebied van het strafrecht zoals artikel 147 Wetboek van Strafvordering, artikel 14c lid 6 Wetboek van Strafrecht, artikel 6:3:6 Wetboek van strafvordering en het Besluit tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen. Ook in dit verband worden de afkomstgerelateerde persoonsgegevens slechts verwerkt indien dat voor een goede uitvoering van het reclasseringstraject noodzakelijk is in aanvulling op de overige gegevens over de reclasseringscliënt, waaronder strafrechtelijke persoonsgegevens. Er is geen sprake van een structurele verwerking van afkomstgerelateerde gegevens.

Risicomodel door middel van risicotaxatieinstrument VERA-2r

Bij cliënten waarbij het gaat om onder andere terrorisme, extremisme, radicalisering of eerwraak wordt de VERA-2r gebruikt. Dit is eveneens een risicotaxatie-instrument. Bij toepassing van VERA-2r kan in een voorkomend geval wel een afkomstgerelateerde indicator als wegingsfactor gebruikt worden. In het VERA-2r model staan namelijk onder meer vragen over ideologie. Deze kunnen indirect raken aan religieuze verplichtingen, glorificatie, morele superioriteit en (vijandigheid ten opzichte van) nationale identiteit. De vragen genereren geen automatische score of uitkomst en zijn bedoeld ter ondersteuning van het gestructureerd professioneel oordeel puur gericht op het zo mogelijk tijdig herkennen van terrorisme, extremisme, radicalisering. De onderdelen uit de Vera-2r die indirect kunnen raken aan afkomstgerelateerde indicatoren, zijn slechts een beperkt onderdeel van de inschatting. Het instrument geeft de vanuit wetenschappelijk oogpunt belangrijke onderwerpen op dit gebied aan, maar genereert zoals reeds gesteld geen score op zichzelf. Het dient ter ondersteuning van de professional om belangrijke risicosignalen te kunnen meenemen in de gehele beoordeling. Daarbij is het van belang te vermelden dat deze observaties gedaan kunnen worden ongeacht de afkomst van een persoon. Desalniettemin wordt dit strikt genomen als risicomodel gekwalificeerd in de betekenis van de motie. De verwerking vindt echter rechtmatig en behoorlijk plaats op grond van dezelfde wettelijke bepalingen als het RISC-instrument (zie hierboven). Ook in dit verband zij opgemerkt dat de afkomstgerelateerde indicatoren slechts worden verwerkt indien dat voor een goede uitvoering van het reclasseringstraject noodzakelijk is in aanvulling op de overige gegevens over de reclasseringscliënt, waaronder strafrechtelijke persoonsgegevens.

4.9 Informatiediensten

Deze paragraaf is gewijd aan de Justitiële Informatiedienst (ook wel bekend als Justid). De Justitiële Informatiedienst heeft taken op het gebied van beheer van:

- justitiële gegevens, zoals opgenomen in de Justitiële Documentatie, conform artikel 1, aanhef onder g van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens (hierna Wjsg);
- rapporten in Persoonsdossiers, zoals opgenomen in de documentatie persoonsdossiers, conform artikel 1, aanhef onder h van de Wjsg;
- strafrechtelijke gegevens opgenomen in de Strafrechtketendatabank, conform artikel 27b van het Wetboek van Strafvordering en de daarin van overeenkomstige toepassing verklaarde artikelen van de Wjsg;
- gegevens uit de akten van de Dubbelen Burgerlijke Stand die onder de werkingssfeer van de AVG vallen.

4.9.1 Justitiële Informatiedienst

De Justitiële Informatiedienst is beheerder van de strafrechtketendatabank (hierna: de SKDB). In dit systeem worden de persoonsgegevens van verdachten en veroordeelden opgeslagen onder een uniek strafrechtketennummer (hierna: SKN). Het SKN wordt door de minister van Justitie en Veiligheid, na identiteitsvaststelling aan verdachten en veroordelen toegekend. Onderdeel van de gegevens die in de SKDB worden opgeslagen zijn afkomstgerelateerde indicatoren namelijk geboorteplaats, geboorteland en nationaliteit. Instanties en functionarissen binnen de strafrecht- en de vreemdelingenketen hebben op grond van de wet toegang tot de persoonsgegevens in de SKDB, voor zover deze gegevens noodzakelijk zijn voor een goede vervulling van hun taak. De Justitiële Informatiedienst draagt zorg voor het beheer van de persoonsgegevens in de SKDB en voor de verlening van toegang en autorisatie aan bevoegde instanties en functionarissen. De grondslag voor de verwerking van de (persoons)gegevens in de SKDB is artikel 27b en art. 55c van het Wetboek van Strafvordering, de daarin van toepassing verklaarde artikelen uit de Wjsg, gelezen in samenhang met het Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden, i.c. gaat het dan om strafrechtelijke gegevens. Gelet op het feit dat deze verwerkingen plaatsvinden binnen voornoemde wettelijke kaders maakt de verwerkingen rechtmatig en behoorlijk. Van risicomodellen maakt de Justitiële Informatiedienst in dit proces geen gebruik.

Namens de minister verwerkt de Justitiële Informatiedienst justitiële gegevens in de Justitiële Documentatie ten behoeve van de goede strafrechtspleging (art. 2, eerste lid, Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens). De Justitiële Documentatie is een gegevensverzameling opgenomen in het Justitieel Documentatie Systeem (JDS). Daarnaast wordt in dat systeem namens de minister ook de Documentatie Persoonsdossiers, zijnde een gestructureerd dossier waarin zijn opgenomen de aan rechterlijke autoriteiten uitgebrachte rapporten over onderzoeken naar het gedrag of de levensomstandigheden van een natuurlijk persoon in verband met tegen hem aanhangige strafzaken, de tenuitvoerlegging van aan hem opgelegde straffen of maatregelen of zijn reclassering geregistreerd. In JDS worden op basis van een wettelijke grondslag aan een aantal partijen, bevoegde instanties en functionarissen, inzicht gegevens in de bij de Justitiële Informatiedienst geregistreerde justitiële gegevens en de rapporten uit het Persoonsdossier. Deze grondslag ligt in de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens en het bijbehorende Besluit justitiële en strafvorderlijke gegevens. Voor de vaststelling van de juiste persoon, en daarmee een completer beeld voor de afnemer, worden daarbij zowel de geboorteplaats als het geboorteland verstrekt, maar niet de nationaliteit. Van risicomodellen maakt de Justitiële Informatiedienst in dit proces geen gebruik.

De indicator nationaliteit wordt in JDS slechts gebruikt ter uitvoering van de verplichtingen van Nederland die volgen uit het Kaderbesluit 2009/315/JBZ van de Raad van 26 februari 2009 betreffende de organisatie en de inhoud van uitwisseling van gegevens uit het strafregister tussen de lidstaten. Justitiële gegevens moeten worden verstrekt aan de centrale autoriteit van de lidstaat van nationaliteit van de veroordeelde. Deze verstrekking vindt aldus plaats in lijn met de wet (rechtmatig) en tevens behoorlijk. Ook binnen dit proces is van een risicomodel geen sprake.

Tot slot verwerkt de Justitiële Informatiedienst geboorteplaats, geboorteland en nationaliteit in het kader van de zogenaamde dubbele burgerlijke stand, zoals opgenomen in het gelijknamig systeem (DBS), welke verwerking valt onder de werking van de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Alle gemeenten in Nederland zijn verplicht aan de Minister van Justitie en Veiligheid een afschrift (de dubbele) van de burgerlijke stand aan te leveren, bestaande uit onder meer akten van geboorten en overlijden en van huwelijken en echtscheidingen. De documenten in de DBS worden uitsluitend verstrekt aan gemeenten. Het doel daarvan is tweeledig namelijk, enerzijds als archief voor gemeenten om bij het zoekraken van voornoemde documenten te beschikken over een afschrift, anderzijds om ter voldoening aan de wettelijke bepaling (Archiefwet) blijvend te beschikken over een nationaal inzicht in de aard en omvang van de bevolkingspopulatie van Nederland. De Justitiële Informatiedienst voert deze taken uit op grond van artikel 30 Besluit Burgerlijke Stand 1994 en artikel 18d Boek 1 Burgerlijk Wetboek. De verwerkingen vinden plaats binnen de kaders van die wettelijke regelingen waardoor deze rechtmatig en behoorlijk zijn. Risicomodellen worden binnen dit proces niet gebruikt.

4.10 Screening

Taken op het gebied van screening worden in deze paragraaf behandeld. Dit heeft betrekking op de bevindingen van Justis.

4.10.1 Justis

Justis is de screeningsautoriteit van JenV. Justis heeft diverse taken op het gebied van screening en aanverwante taken zoals het behandelen van aanvragen om een Verklaring Omtrent het Gedrag, het geven van een Bibob-advies, om een ontheffing van de Wet wapens en munitie, om gratie en verzoeken om geslachtsnaamswijziging. Daarbij verwerkt Justis soms de geboorteplaats, het geboorteland en de nationaliteit, veelal ter identificatie van de betrokkene en om opvraging van de benodigde informatie van binnenlandse en buitenlandse informatieleveranciers mogelijk te maken. Justis maakt daarbij geen gebruik van risicomodellen. De verwerkingen van geboorteplaats, geboorteland en nationaliteit vindt rechtmatig en behoorlijk plaats. De rechtmatigheid vloeit voort uit de taken die Justis uitvoert in het kader van de desbetreffende wet- en regelgeving (de grondslag wordt aldus gevormd door artikel 6 lid 1 sub e AVG). Voorbeelden daarvan zijn de artikelen 28 t/m 39 van de Wjsg, nader uitgewerkt in de beleidsregels VOG-NP-RP 2018 (voor het behandelen van aanvragen om een Verklaring Omtrent het Gedrag) en de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob) en het Besluit Bibob (in het kader van advies aan bestuursorganen en rechtspersonen met een overheidstaak over de mate van gevaar van misbruik van onder meer vergunningen, subsidies, aanbestedingen en vastgoedtransacties).

Wat betreft de behoorlijkheid van het gebruik van deze indicatoren, geldt dat dit alleen plaatsvindt ter identificatie en voor het opvragen van informatie bij informatieleveranciers. Er wordt geen waarde gehecht aan de afkomst gerelateerde indicatoren bij de beslissingen van Justis.

4.11 Migratie

In deze paragraaf worden de verwerkingen van afkomstgerelateerde persoonsgegevens in het kader van migratie beschreven. Naar hun aard zijn de overheidstaken op het gebied van migratie verweven met de verwerking van afkomstgerelateerde indicatoren.

4.11.1 Directoraat-Generaal Migratie (DGM)

DGM ondersteunt op het gebied van de ontwikkeling van en geeft uitvoering aan het vreemdelingenbeleid op grond van de Vreemdelingenwet 2000 en het beleid op grond van de Rijkswet op het Nederlanderschap. In dat kader is DGM op verschillende manieren betrokken bij processen binnen de migratieketen.

DGM is verantwoordelijk voor ondersteuning en beheer voor (een deel van) de softwaresystemen die in de migratieketen worden gebruikt.

Dit is allereerst de Basisvoorziening Vreemdelingen (BVV), een systeem waarin de bevoegde instanties in de vreemdelingenketen basisinformatie over vreemdelingen kunnen plaatsen en raadplegen zodat deze bevoegde instanties over dezelfde juiste informatie beschikken over bijvoorbeeld verblijfsstatus.

Daarnaast is DGM betrokken bij het beheer van het systeem Sigma die specifieke taken van ketenpartners in de migratieketen en verplichtingen van Nederland op het gebied van migratie ondersteunen. Het betreft o.a. de uitwisseling van gegevens over familieleden van vreemdelingen. Dit gebeurt om beslissingen te ondersteunen waarvoor het noodzakelijk is te weten of er familieleden zijn in Nederland, het land van herkomst of het land van bestemming met wie contact kan worden opgenomen. Verder maakt DGM gebruik van het VIS-loket. VIS staat voor Visuminformatiesysteem dat voorziet in de uitwisseling van visuminformatie tussen de lidstaten van de EU op het gebied van visa voor kort verblijf.

Ook is het DGM betrokken bij het zogenaamde Gemeenschappelijk Gebeurtenissen en Incidenten Beeld. Dit is een samenwerking tussen ketenpartners in de migratieketen waarbij gegevens over ingrijpende gebeurtenissen in het werkgebied migratie gedeeld kunnen worden. Bij deze uitwisseling worden meestal gegevens over nationaliteit verwerkt en gedeeld. Een voorbeeld van een incidentbeschrijving kan er als volgt uitzien: sinds <datum> is een <leeftijd>-jarige <nationaliteit> bewoner (V-nr. <00000000>) van locatie <plaatsnaam> azc in hongerstaking. Daarbij worden alsdan enkele relevante feiten en omstandigheden rondom dat incident beschreven, bijvoorbeeld dat de betrokkene ook heeft aangekondigd in dorststaking te gaan. Dit betreft gebeurtenissen die direct te maken hebben met de veiligheid van de vreemdeling en medewerkers alsmede openbare orde en veiligheid. De beoordeling van rechtmatigheid en behoorlijkheid van deze verwerking moet nog worden afgerond.

Verder is DGM verantwoordelijk voor de Terugmeldvoorziening, een toepassing die gericht is op correctie van persoonsgegevens in de bronssystemen van de verantwoordelijke ketenpartner, waarvan door een andere ketenpartner in het kader van de uitvoering van zijn taken geconstateerd is dat deze persoonsgegevens initieel foutief zijn geregistreerd.

Tot slot betreft dit het KMI+ systeem, dat is gericht op verkrijgen van betrouwbare, actuele gegevens en kennis over de gezamenlijke beleidsuitvoering door de ketenpartners in de migratieketen. Met deze gegevens wordt sturing (planning,

controle en besluitvorming) op ketenmanagementniveau beter ondersteund. Deze kennis is tevens nodig om vlot betrouwbare rapportages te kunnen maken voor betrokken partijen.

De systemen Sigma, VIS, Terugmeldvoorziening en KMI+ bevatten zelf geen opgeslagen persoonsgegevens, maar fungeren o.a. als makelaar om gegevens te verplaatsen en zichtbaar te maken tussen systemen van de ketenpartners voor de bovenstaande doeleinden. De verwerkingen van afkomstgerelateerde indicatoren (afhankelijk van het systeem) kunnen dit zijn: nationaliteit, geboorteplaats, geboorteland. De verwerkingen vinden plaats op grond van de wettelijke taken op het gebied van migratie en zijn rechtmatig en behoorlijk. Voor zover het gaat om de primaire beslissingsprocessen is dit terug te voeren op de verplichting van vreemdelingen om de benodigde gegevens over hun achtergrond te verstrekken. Wat betreft het VIS-loket moet Nederland de afkomstgerelateerde indicatoren verwerken ter uitvoering van de Verordening (EG) nr. 767/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 9 juli 2008 betreffende het Visuminformatiesysteem (VIS) en de uitwisseling tussen de lidstaten van gegevens op het gebied van visa voor kort verblijf (artikel 9, vierde lid, van die verordening).

Van verwerking van ras en/of etniciteit in voormelde systemen is geen sprake. Indien en voor zover de combinatie van persoonsgegevens leidt tot de conclusie dat er wel sprake is van gegevens waaruit het ras of de etnische afkomst blijkt, dan is hiervoor een wettelijke grondslag. Van risicomodellen is evenmin sprake in het kader van deze systemen.

DGM beschrijft verder zijn rol in het kader van de zogenaamde Top-X aanpak overlastgevers. Hierbij wordt het land van herkomst verwerkt indien dit een veilig land is. De doelstelling van de Top X aanpak is het aanpakken van crimineel en/of overlastgevend gedrag door asielzoekers door een geïntensiveerde, individuele aanpak waarbij optimaal gebruik wordt gemaakt van bestaande maatregelen. In de Top-X lijst staan de asielzoekers met de meeste registraties van verdenkingen van overtredingen en misdrijven en/of overlastgevend asielzoekers. Ten aanzien van een asielzoeker die op deze lijst staat, wordt er multidisciplinair (Politie, gemeente, OM, migratieketen) gekeken naar maatregelen per individu om de overlast te beperken of weg te nemen. Dat kan strafrechtelijk zijn, maar ook procedureel door bijvoorbeeld uitzetting. Het veilig land van herkomst is in dit verband noodzakelijk om te verwerken, omdat asielzoekers uit veilige landen over het algemeen een kleinere kans hebben op een verblijfsvergunning asiel. De Top-X aanpak kan daarmee rekening houden. Van een risicomodel is geen sprake, er wordt geen risicoinschatting gemaakt op basis van afkomstgerelateerde indicatoren.

Tot slot is DGM verantwoordelijk voor het uitvoering geven aan de rapportageverplichtingen die op Nederland rusten uit hoofde van Verordening (EU) Nr. 516/2014 van het Europees Parlement en de Raad en Uitvoeringsverordening (EU) Nr. 801/2014 van de Commissie van 24 juli 2014. Op grond van deze wetgeving moet Nederland op geaggregeerd niveau gegevens over asielbeleid, waaronder land van asiel en land van herkomst, verstrekken aan de Europese Commissie. Dit gebeurt in het kader van de verantwoordingsplicht van Nederland rondom Europese subsidies. DGM verkrijgt de daarvoor vereiste gegevens van de IND. De verwerking is rechtmatig en behoorlijk, waarbij met name in aanmerking wordt genomen dat de verstrekking aan de Europese Commissie geschiedt op een geaggregeerd niveau waardoor herleidbaarheid naar individuen niet mogelijk is. Van risicomodellen is geen sprake binnen dit proces.

4.11.2 Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND)

De IND is belast met de uitvoering van de vreemdelingenwetgeving en de Rijkswet op het Nederlanderschap. Het is inherent aan deze taken, dat veel afkomstgerelateerde indicatoren worden verwerkt. De IND verwerkt, afhankelijk van het type proces, nationaliteit, geboorteplaats, geboorteland en etniciteit en ras. Dit gebeurt in het kader van een divers palet aan taken. Zo verwerkt de IND afkomstgerelateerde indicatoren bij het registreren van verblijfsaanvragen, het faciliteren van rechtsmiddelen (administratief beroep, beroep, hoger beroep en voorlopige voorziening), onderzoek naar aanleiding van meldingen, het (in samenwerking met ketenpartners) onderzoeken en tegengaan van fraude en criminaliteit, training van andere instanties (bijvoorbeeld over documentherkenning), het informeren van erkende referenten over de verblijfsprocedure en voor het voldoen aan strafrechtelijke en bestuursrechtelijke vorderingen om afgifte van persoonsgegevens van bevoegde autoriteiten. De verwerkingen van afkomstgerelateerde indicatoren vinden plaats ter uitvoering van een taak van algemeen belang (artikel 6 lid 1 sub e AVG, gelezen in samenhang met artikel 107 en 107a Vreemdelingenwet 2000). In sommige gevallen, zoals bij voormelde strafrechtelijke of bestuursrechtelijke vorderingen, berust de verwerking op een wettelijke plicht. Voor zover nu bekend zijn de verwerkingen van afkomstgerelateerde indicatoren beperkt tot wat noodzakelijk is voor de uitvoering van de desbetreffende taak en waarvoor een wettelijke grondslag bestaat.

De IND beschrijft een specifiek risicomodel dat niet meer wordt gebruikt. Op dit proces wordt in meer detail ingegaan.

De IND maakte gebruik van een risicomodel in het kader van de zogenaamde erkende referenten. Een erkend referent is een organisatie die bij de IND een verblijfsvergunning mag aanvragen voor bijvoorbeeld werknemers of studenten. De IND beoordeelt aan de hand van het risicomodel of (beoogde) erkende referenten aan de daarvoor geldende eisen voldoen dan wel of er sprake is van mogelijke regelovertreding. Fraude met het salariscriterium was daarbij de voornaamste overtreding waartegen de IND wilde optreden. In 2014 achtte de IND het daarnaast wenselijk te registreren of bestuurders van referenten (die een bedrijf zijn) een niet-westerse achtergrond hebben. De niet-westerse achtergrond leidde de IND af uit het Handelsregister van de Kamer van Koophandel. De IND verwachtte dat deze indicator mogelijk in de toekomst gebruikt kon worden om een verhoogd risico op regelovertreding in te schatten. In dat geval zou het mogelijk in de toekomst onderdeel van een risicomodel kunnen vormen. Echter, deze indicator is nooit daadwerkelijk gebruikt bij het algoritme onder het risicomodel. Het risicomodel werd alleen gebruikt bij bedrijven en heeft geen gevolgen gehad voor beslissingen die het individu zouden kunnen raken. Sinds mei 2021 wordt dit model niet meer gebruikt en is deze ook niet meer te benaderen. De indicator is niet gedeeld met andere organisaties.

4.11.3 Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA)

Het COA is een zelfstandig bestuursorgaan dat verantwoordelijk is voor de opvang van asielzoekers. De taken van het COA zijn geregeld in de Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers (wet COA) en de Regeling verstrekkingen asielzoekers en andere categorieën vreemdelingen 2005 (Rva). Bij het bieden van opvang gebruikt het COA verschillende afkomstgerelateerde indicatoren van vreemdelingen. Afhankelijk van het concrete geval, betreft dit de geboorteplaats, geboorteland, nationaliteit, etniciteit of ras. Het COA krijgt toegang tot deze gegevens via de IND of van de vreemdeling zelf. Niet alle genoemde gegevens worden gebruikt om beslissingen te nemen, maar zijn wel benodigd voor de dagelijkse uitvoering. Het

COA gebruikt alleen de gegevens die zij voor het desbetreffende doeleinde nodig heeft.

In de eerste plaats gebruikt het COA afkomstgerelateerde indicatoren voor het laten instromen van vreemdelingen in de opvang. Naast gebruik voor identificatie van de vreemdeling, houdt het COA bij de opvang onder meer rekening met de afkomst van de vreemdeling. Zo acht het COA het, uit veiligheidsoverwegingen, bijvoorbeeld in sommige gevallen niet mogelijk om vreemdelingen met bepaalde etniciteit (waaronder religieuze groep) in dezelfde woonunit te plaatsen. Het COA heeft immers een zorgplicht voor alle bewoners, hetgeen met zich meebrengt dat dergelijke maatregelen genomen moeten worden. Ook gebruikt het COA afkomstgerelateerde indicatoren voor statistische analyses (meestal op niveau van meta data, bijvoorbeeld hoeveel Afghaanse vluchtelingen zitten in de opvang, zijn er concentraties van bepaalde nationaliteiten, enz.) die nodig zijn voor sturing en beleidsevaluatie.

Er zijn verschillende opvangmodaliteiten waarbij binnen de vreemdelingenketen verschillende "sporen" worden gevolgd. Wanneer een asielzoeker bijvoorbeeld uit een "veilige land" komt zal er in de meeste gevallen geen recht zijn op verblijfsstatus. Het COA verzorgt voor deze asielzoekers een soberder vorm van opvang. De ratio daarvoor de groeiende instroom vanuit betreffende landen van asielzoekers die voor het overgrote deel op voorhand geen kans maken op een verblijfsstatus. Middels een soberder opvang wordt getracht potentiële asielzoekers in deze landen die geen kans maken, te ontmoedigen. Ook de versoberde opvang dient te voldoen aan de eisen in richtlijn 2013/33/EU tot vaststelling van normen voor de opvang van verzoekers om internationale bescherming. 32

Ten tweede gebruikt het COA afkomstgerelateerde indicatoren indien dit noodzakelijk is voor het reageren op en voorkomen van incidenten in de opvang. Dit kunnen bijvoorbeeld incidenten zijn waarbij afkomst een rol speelt, zoals gevallen waar verdenking bestaat van eerwraak, geweld tegen LHBTI-ers en radicalisering. Bij dergelijke situaties is het voor het COA noodzakelijk een zo volledig mogelijk beeld van de achtergrond en/of herkomst van de betrokkene te krijgen.

Tot slot gebruikt het COA afkomstgerelateerde indicatoren bij de uitstroom van vreemdelingen uit de opvang, met name in verband met de doorstroming naar een gemeente. Wanneer de vreemdeling een verblijfstatus kreeg en doorstroomde naar een gemeente, werden ras, etniciteit en religie verstrekt aan de gemeente. Gemeenten hebben deze informatie nodig ten behoeve van het huisvestingsproces. Verschillende statushouders kunnen dezelfde woning toegewezen krijgen. In dat geval is het van belang kennis te hebben van en rekening te houden met de herkomst van de statushouder. Recentelijk is er voor gekozen de gemeenten deze informatie zelf op te laten vragen bij de vreemdelingen. Om deze wijziging mogelijk te maken, waren aanpassingen nodig van het systeem waarmee het COA informatie over de asielzoekers doorgeeft aan betreffende gemeenten. De laatste wijziging die hiervoor nodig is, wordt in de juni release (2022) van dit systeem doorgevoerd, waarna deze verstrekking niet meer plaats zal vinden.

Het COA gebruikt geen risicomodellen. De verwerkingen vinden rechtmatig en behoorlijk plaats op grond van artikel 6 lid c van de AVG (voldoen aan een wettelijke plicht). Het COA is op grond van de Wet COA en de Rva verplicht materiële en immateriële opvang te bieden aan de vreemdeling.

Op dit moment loopt wel een project waarin de mogelijkheid wordt onderzocht om m.b.v. toepassing van een algoritme de kans te vergroten dat een statushouder wordt gekoppeld aan een gemeente waar deze snel werk kan vinden. Daarbij zouden afkomstgerelateerde indicatoren, zoals geboorteplaats en nationaliteit, in

combinatie met bijvoorbeeld werkervaring, een rol kunnen spelen. Voorbeeld: een statushouder die in het land van herkomst in een haven heeft gewerkt komt waarschijnlijk eerder aan het werk in Rotterdam dan in Maastricht. Van toepassing van een dergelijk algoritme is op dit moment nog geen sprake, het project bevindt zich nog in de onderzoeksfase en de uitkomst ervan is op dit moment nog ongewis. Mocht dit project tot de ontwikkeling van een dergelijk algoritme leiden, is de toepassing ervan niet nadelig voor de statushouder maar biedt enkel voordelen, zowel voor de statushouder als voor de maatschappij.

De verstrekking van persoonsgegevens aan DT&V i.v.m. het terugkeerproces is mede gebaseerd op artikel 107 van de Vreemdelingenwet 2000. De verwerking van gegevens over ras en/of etniciteit vindt voorts plaats op grond van artikel 9 lid 2 sub g AVG, gelezen in samenhang met artikel 23 sub a UAVG: de verwerking is noodzakelijk ter voldoening aan een volkenrechtelijke verplichting. De volkenrechtelijke verplichting vloeit voort uit richtlijn 2013/33/EU tot vaststelling van normen voor de opvang van verzoekers om internationale bescherming.

4.11.4 Dienst Terugkeer en Vertrek (DTenV)

De DTenV is belast met de uitvoering van vreemdelingenwetgeving ten aanzien van vertrek en terugkeer van vreemdelingen die geen recht op verblijf in Nederland hebben. Om deze taken uit te kunnen voeren, gebruikt de DTenV in veel processen afkomstgerelateerde indicatoren. In veel gevallen is dit geboorteplaats, geboorteland en nationaliteit. Het komt echter ook voor dat tevens ras en etniciteit worden verwerkt. Welke indicatoren de DTenV precies verwerkt, hangt echter af van het type proces en de noodzaak voor het desbetreffende proces.

De DTenV verwerkt afkomstgerelateerde indicatoren in het kader van onder meer: administratieve registratie in vertrekdossiers, adviezen aan en overleg met ketenpartners (in de vreemdelingenketen), het verkrijgen van reisdocumenten (waaronder laissez-passers), taalanalyses, toetsingsmomenten zoals bij besluit- en vertrekmoratoria en buitenschuldcriteria, het organiseren van vertrek en het regelen van opvang in het land van herkomst.

De DTenV gebruikt geen risicomodellen en verwerkt afkomstgerelateerde indicatoren rechtmatig en behoorlijk. De DTenV verwerkt deze gegevens immers ter uitvoering van de wettelijke plicht om vertrek en terugkeer te registreren (artikel 107 en 107a Vreemdelingenwet 2000). De behoorlijkheid van de verwerkingen blijkt uit het gegeven dat de DTenV niet discrimineert op basis van de afkomstgerelateerde indicatoren. De gegevens worden enkel gebruikt voor zover noodzakelijk voor een zorgvuldige beoordeling of afhandeling.

In een drietal processen wordt evenwel de nationaliteit verwerkt, terwijl dit (mogelijk) niet strikt noodzakelijk is gebleken voor (een onderdeel van) de desbetreffende processtap, te weten:

- Bij medische escorts wordt de nationaliteit van de vreemdeling gedeeld met International Medical Care/Medex (organisaties die de medische escorteringen voor de DTenV verzorgen). Bij de aanvraag voor een escort van de KMar wordt daarnaast de nationaliteit gedeeld met de Kmar. Het is mogelijk niet in alle gevallen noodzakelijk voor hun proces. Dit hangt af van de omstandigheden van het geval. De DTenV doet daarom nader onderzoek naar de noodzakelijkheid van het delen van nationaliteit in voormelde gevallen. Zo wordt het gesprek gevoerd met deze (keten)partners t.a.v. hun visie betreffende de noodzakelijkheid en behoorlijkheid van de verwerking van afkomstgerelateerde gegevens én een mogelijke nieuwe werkwijze.

- Bij vervoer wordt de nationaliteit van de vreemdeling gedeeld met de Dienst Vervoer & Ondersteuning (DV&O) van Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI), terwijl zij dit volgens DTenV niet nodig hebben voor de uitvoering van hun taak. Na overleg met DJI heeft de DTenV besloten hiermee te stoppen. De DTenV zal daarom de nodige maatregelen nemen om het delen van de nationaliteit met DJI in dit proces te staken (bijvoorbeeld door aanpassing van formulieren).
- Bij de verwijderbaarheidscheck/presenteerbaarheidscheck wordt standaard land van herkomst op een intern formulier van DTenV geplaatst. Dit is niet noodzakelijk. Op het moment dat de DTenV een vreemdeling feitelijk wil laten vertrekken uit Nederland, dan wel presenteren bij de autoriteiten van het (vermoedelijke) land van herkomst, wordt gecontroleerd bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) of er geen procedurele belemmeringen zijn. De IND bepaalt op basis van bij of door hen gevoerde juridische procedures de verwijderbaarheid en presenteerbaarheid van de vreemdeling. De DTenV acht de herkomst in dit verband achteraf gezien niet relevant. Daarom heeft de DTenV inmiddels gestopt met vermelding van het land van herkomst op het interne formulier.

De bovenstaande drie processen betreffen geen verstrekking van afkomstgerelateerde indicatoren aan gemeenten.

4.11.5 Internationale Organisatie voor Migratie (IOM)

De IOM is een bij verdrag opgerichte internationale organisatie. Het IOM heeft als internationale organisatie verschillende taken en activiteiten. De bijdrage van het IOM in het kader van de motie is echter toegespitst op alleen die taken waarvoor het IOM van het ministerie van Justitie en Veiligheid subsidie ontvangt, namelijk het uitvoering geven aan de zogenaamde REAN-regeling. REAN staat voor Return and Emigration Assistance from the Netherlands bevat afspraken over ondersteuning door de IOM bij vrijwillig vertrek van vreemdelingen. De IOM faciliteert bij dit proces en verwerkt daarbij geboorteplaats, geboorteland en nationaliteit. Deze gegevens zijn noodzakelijk om het vrijwillige vertrek feitelijk te organiseren, bijvoorbeeld voor het regelen van tickets en reisdocumenten. IOM verkrijgt deze gegevens ofwel van de betrokkene zelf, ofwel van andere instanties (zoals IND, DTenV of ambassades) na toestemming van de betrokkene. De verwerkingen vinden rechtmatig en behoorlijk plaats ter uitvoering van de REAN-regeling. Daarbij wordt opgemerkt dat de betrokkene van te voren krijgt uitgelegd waarom de gegevens nodig zijn en de gegevens ook uitsluitend voor bovenstaande doeleinden worden gebruikt. De IOM maakt in dit proces geen gebruik van risicomodellen.

4.11.6 Nidos

Nidos is een zelfstandig bestuursorgaan dat als onafhankelijke (gezins-)voogdijinstelling de (gezins-)voogdijtaak uitvoert voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen.

Bij een aantal processen gebruikt Nidos afkomstgerelateerde indicatoren. Dit is het voor de volgende doeleinden: 1. de intake en de aanvraag van voogdij, 2. bij de plaatsing in een woonsituatie, 3. bij het verzorgen van juridische begeleiding, 4. bij het vinden van geschikte zorg, hulpverlening en een onderwijsplek en 5. bij overdracht naar vervolghulp.

Nidos gebruikt bij proces 1 (intake en aanvraag voogdij) de geboorteplaats en geboorteland. Bij proces 2 (plaatsing in woonsituatie) gebruikt Nidos de nationaliteit en etniciteit. Bij de overige processen gebruikt Nidos alle afkomstgerelateerde indicatoren waarop dit onderzoek ziet, te weten geboorteplaats, geboorteland, nationaliteit, etniciteit en ras. Deze verwerkingen vinden plaats uit hoofde van de

verplichtingen als voogd of gezinsvoogd om de desbetreffende minderjarigen te plaatsen, zich te laten ontwikkelen en te helpen voldoen aan de Nederlandse regelgeving.

De verwerkingen vinden rechtmatig en behoorlijk plaats uit hoofde van een wettelijke plicht die voortvloeit uit artikelen 1:241, 1:256 en 1:302 lid 1 en 2 van het Burgerlijk Wetboek alsook de Vreemdelingenwet (voor het begeleiden bij een asielaanvraag of om het indienen van de asielaanvraag als voogd). Voor de uitvoering van voormelde taken van Nidos is het noodzakelijk de afkomstgerelateerde indicatoren te verwerken. Voor zover Nidos gegevens over ras en etniciteit verwerkt, gebeurt dit op basis van de uitzonderingsbepaling in artikel 9 lid 2 sub b van de AVG. In noodsituaties, voornamelijk bij jonge kinderen, is soms ook nog artikel 9 lid 2 sub c van de AVG van toepassing.

Nidos maakt geen gebruik van risicomodellen.

4.11.7 [Adviescommissie voor vreemdelingenzaken \(ACVZ\)](#)

De Adviescommissie voor vreemdelingenzaken is een onafhankelijk adviescollege dat is ingesteld op grond van de Kaderwet adviescolleges en adviseert regering en parlement over migratiebeleid en vreemdelingenrecht. De ACVZ geeft aan geen afkomstgerelateerde indicatoren te verwerken.

4.12 [Rechtsbescherming en hulpverlening/advies aan burgers](#)

Deze paragraaf heeft een brede opzet. De organisaties wiens bijdrage hierin wordt weergegeven, hebben taken die zien op vormen van (rechtsbescherming) en hulpverlening of advies aan burgers. Dit vindt plaats op een breed pallet aan beleidsterreinen.

4.12.1 [Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen \(DGSenB\)](#)

Het Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen heeft taken op gebied van tenuitvoerlegging van sancties, het voorkomen van slachtofferschap en daderschap en advies over beleidsvraagstukken vanuit juridisch, informatiekundig en financieel perspectief.

Wat betreft de processen waarbij afkomstgerelateerde indicatoren worden verwerkt, heeft DGSenB taken op het gebied van interlandelijke adoptie, internationale kinderontvoering en internationale kinderbescherming. Deze taken worden uitgevoerd door de Centrale autoriteit Internationale Kinderaangelegenheden.

De geboorteplaats en nationaliteit worden verwerkt voor het beoordelen van de aanvraag van aspirant adoptieouders, voor het beoordelen van adoptievoorstellen alsook voor incidentele evaluaties van misgelopen adopties. De verwerkingen vinden rechtmatig en behoorlijk plaats op grond van artikel 6 lid 1 sub e AVG, gelezen in samenhang met artikelen 15, 16, 17, 20 en 21 Haags adoptieverdrag, Hoofdstuk 2, 3 en 5 Wobka (Wet opneming buitenlandse kinderen ter adoptie) en artikel 21 Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind. Hoewel ras en/of etniciteit niet rechtstreeks wordt verwerkt, geeft DGSenB aan dat in sommige gevallen deze indicatoren wel uit de nationaliteit en geboorteplaats kunnen blijken. Dit is echter toegestaan op grond van artikel 9 lid 2 sub g gelezen in samenhang met artikelen 15, 16, 17, 20 en 21 Haags adoptieverdrag, Hoofdstuk 2, 3, 5 en 17c Wobka (Wet opneming buitenlandse kinderen ter adoptie), artikel 21 Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind. DGSenB maakt in dit proces geen gebruik van risicomodellen en de afkomstgerelateerde indicatoren worden niet gebruikt om onderscheid te maken, waardoor ongelijke behandeling is uitgesloten. De gegevens zijn informatief om de procedure passend te kunnen uitvoeren.

Met betrekking tot internationale kinderontvoering verwerkt DGSenB de geboorteplaats en nationaliteit van het kind en de ouders voor de identificatie van de ouders en lokalisatie van het kind in het buitenland of in Nederland. Daarnaast zijn deze gegevens noodzakelijk voor de marginale toets die de Centrale autoriteit doet aan de voorwaarden van het Haags Kinderontvoeringsverdrag 1980 (HKOV). DGSenB moet op grond van het HKOV marginaal kunnen vaststellen wat de gewone verblijfplaats was van het kind voor overbrenging naar een ander land en hoe het gezag geregeld was over het kind op het moment van overbrenging (de regels waaruit blijkt wie het gezag heeft, zijn mede afhankelijk van de nationaliteit van de ouder). De verwerking vindt rechtmatig en behoorlijk plaats op grond van artikel 6 lid 1 sub e AVG, gelezen in samenhang met het Haags Kinderontvoeringsverdrag 1980, de Verordening Brussel II bis (per 1 augustus 2022 de Verordening Brussel II ter), de Uitvoeringswet internationale kinderontvoering. In lijn met het voorgaande is er een uitzonderingsgrond voor zover uit deze gegevens in sommige gevallen tevens ras en etniciteit kan worden afgeleid, namelijk artikel 9 lid 2 sub g AVG gelezen in samenhang met het Haags Kinderontvoeringsverdrag 1980, de Verordening Brussel II bis (per 1 augustus 2022 de Verordening Brussel II ter), de Uitvoeringswet internationale kinderontvoering. Van een risicomodel is geen sprake.

Tot slot verwerkt DGSenB ook in het kader van internationale kinderbescherming de geboorteplaats en nationaliteit van de ouders en het kind. Dit vindt plaats ten behoeve van de beoordeling en behandeling van het verzoek (de zorgmelding, het informatieverzoek of een verzoek tot plaatsing van een kind in het buitenland). Deze gegevens zijn noodzakelijk voor de identificatie en lokalisatie van ouders en kind en ter beoordeling van de juridische toepasselijkheid van het Haags Kinderbeschermingsverdrag 1996 (HKBV) en/of de Verordening Brussel II bis (BII bis). De verwerking vindt rechtmatig en behoorlijk plaats op grond van artikel 6 lid 1 sub e AVG en artikel 9 lid 2 sub g AVG, gelezen in samenhang met het Haags Kinderbeschermingsverdrag 1996, Verordening Brussel II bis, Uitvoeringswet Internationale Kinderbescherming. Van een risicomodel wordt hierbij geen gebruikgemaakt.

4.12.2 [College voor de rechten van de Mens](#)

Het College voor de rechten van de mens is ingesteld bij de Wet College voor de rechten van de mens (Wet CRM). Het College heeft onder meer tot taak het doen van onderzoek naar de bescherming van de rechten van de mens, waaronder het onderzoeken of een onderscheid is of wordt gemaakt en het geven van een oordeel daarover. Hieruit vloeien een tweetal organisatieprocessen voort, waarbij de verwerking van afkomstgerelateerde indicatoren aan de orde kan zijn. 1: Verwerking van een discriminatie melding (d.i. de anonieme registratie (van de inhoud) van de melding in een beveiligd systeem ten behoeve van statistisch onderzoek naar discriminatie) 2: Verwerking van persoonsgegevens ten behoeve van de behandeling van een discriminatieklacht met verzoek om een oordeel door het College. Beide processen zijn vastgelegd in het register van verwerkingen van het College. Afhankelijk van de inhoud van de melding en/of klacht kan het College afkomstgerelateerde indicatoren over nationaliteit, ras en/of etniciteit verwerken. Deze verwerkingen vinden rechtmatig en behoorlijk plaats op grond van artikelen 6 lid 1 sub c (Wettelijke verplichting) en e (Algemeen belang) AVG en Hoofdstuk 2 Wet CRM. Het College gebruikt de afkomstgerelateerde indicatoren voor statistische doeleinden (meldingen) en voor beoordeling van klachten (die immers over discriminatie op basis van afkomst kunnen gaan). Van risicomodellen maakt het College geen gebruik.

4.12.3 [Expertisebureau online kindermisbruik \(EOKM\)](#)

Het Expertisebureau Online Kindermisbruik (EOKM) is een onafhankelijke stichting die zich inzet voor de veiligheid van alle minderjarigen. Het EOKM beheert biedt daartoe een anonieme hulplijn aan. Eventuele door de melder vrijwillig gegeven persoonsgegevens verwijdert het EOKM zo snel mogelijk en bewaart alleen geaggregeerde data die geen persoonsgegevens bevat, en daarom ook geen afkomstgerelateerde indicatoren. Gelet daarop geeft het EOKM dan ook aan geen afkomstgerelateerde indicatoren te gebruiken.

4.12.4 [Centrum internationale kinderonvoering](#)

Het Centrum Internationale Kinderontvoering is het juridische expertisecentrum op het gebied van (het voorkomen van) internationale kinderonvoering. Het Centrum geeft gratis advies, begeleiding en informatie aan ouders, verzorgers en professionals. Contact over advisering kan gaan via telefoon, e-mail, post en via het online contactformulier. Het Centrum kan ten behoeve van juridische advisering, gegevens verwerken over geboorteland, etniciteit en nationaliteit. Dit zijn gegevens die de vrager van het advies aan het Centrum verstrekt. De gegevens verwerkt het Centrum rechtmatig en behoorlijk op basis van toestemming en op basis van een gerechtvaardigd belang. Deze indicatoren kunnen bijvoorbeeld bepalen welk recht van toepassing is op de persoon. Er wordt uitleg gegeven hoe indicatoren van invloed kunnen zijn op de juridische advisering. Daarnaast is verwerking transparant en staat het cliënten vrij een kopie van hun dossier op te vragen. De verwerking van indicatoren heeft geen invloed op behandeling van cliënten, alle ouders, familieleden en professionals die contact opnemen, worden onafhankelijk geadviseerd voor zover dit binnen het werkveld past van het Centrum. Het Centrum maakt geen gebruik van risicomodellen.

4.12.5 [Coördinatiecentrum tegen Mensenhandel \(CoMensha\)](#)

Het Coördinatiecentrum tegen Mensenhandel (CoMensha) zet zich in voor de belangen en rechten van slachtoffers van mensenhandel. In twee processen verwerkt CoMensha afkomstgerelateerde indicatoren in het kader van deze taak, te weten de registratietask en de zorgcoördinatie en opvang van slachtoffers. In opdracht van het Ministerie van Justitie en Veiligheid verzamelt CoMensha gegevens van personen die (mogelijk) slachtoffer zijn van mensenhandel. Dit wordt gedaan om een beeld te krijgen van het aantal mogelijke slachtoffers van mensenhandel, alsook om mogelijke slachtoffers van mensenhandel te helpen als het gaat om het regelen van opvang en hulpverlening. De primaire grondslag om deze persoonsgegevens te verwerken door CoMensha ten behoeve van de registratietask is gelegen in de vervulling van een wettelijke plicht (art. 6 lid 1c AVG). Deze 'wettelijke plicht' vloeit voort uit de eis van overweging 27 Europese Richtlijn voorkoming en bestrijding van mensenhandel. Daarin is verwoord dat een lidstaat verplicht is om te voorzien in een nationaal controlesysteem met een minimale structuur voor het vervullen van een aantal omschreven taken, dat ten doel heeft tendensen op het gebied van mensenhandel te monitoren, statistieken te verzamelen, de resultaten van maatregelen ter bestrijding van mensenhandel te meten, en regelmatig te rapporteren. Bij de implementatie van de EU-Mensenhandelrichtlijn in 2012 in Nederland is door de overheid bepaald dat een centrale coördinerende rol bij de registratie, opvang en informatievoorziening in Nederland wordt vervuld door CoMensha, mede ten behoeve van de Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen. Verdere uitwerking is thans te vinden in de Paragraaf B8/3 van de Vreemdelingencirculaire Modern Migratiebeleid (Vc Modern Migratiebeleid) en in het Besluit politiegegevens. Rapporteren gebeurt dan aan de Nationaal Rapporteur in het kader van diens taken op grond van de Wet nationaal rapporteur mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen. Het wettelijk kader voor de verstrekking van politiegegevens (inclusief de

BOD-en) is te vinden in artikel 4:2 Besluit politiegegevens (Bpg) gelezen in samenhang met artikelen 8 en 13, eerste lid (artikel 18, eerste lid) van de Wet politiegegevens. De verwerking vindt aldus rechtmatig en behoorlijk plaats. Daarbij zij nog opgemerkt dat de registratietaak en zorgcoördinatietaak van Comensha publiek bekend is via de privacyverklaring en de verwerking niet leidt tot ongelijke behandeling van personen. CoMensha gebruik geen risicomodellen.

4.12.6 Raad voor de Kinderbescherming (RvdK)

De Raad voor de Kinderbescherming is een uitvoeringsorganisatie van JenV met taken op het gebied van bescherming, gezag & omgang, adoptiegerelateerde activiteiten, schoolverzuim, strafonderzoeken en de coördinatie van taakstraffen aan minderjarigen. De taken en bevoegdheden van de RvdK zijn neergelegd in art. 1:238 e.v. BW, Boek 1 BW, het Wetboek van Rechtsvordering, de Jeugdwet, de Wet opnemings buitenlandse kinderen ter adoptie, het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering en andere wetten. In het kader van deze taken verwerkt de RvdK de nationaliteit, geboorteplaats en geboorteland van betrokkenen. Deze informatie wordt gebruikt ter identificatie van de juiste persoon. De identificatie wordt gebruikt in communicatie met ketenpartners ter identificatie van de juiste persoon. De nationaliteit is bovendien van belang voor zicht op hoe de gezinssituatie is geregeld, welk recht van toepassing is op een bepaalde procedure en welke maatregel van kindbescherming de RvdK moet verzoeken. De verwerkingen vinden rechtmatig en behoorlijk plaats op grond van artikel 6 lid 1 onder e van de AVG, gelezen in samenhang met de specifieke wetgeving die op het desbetreffende geval van toepassing is. Het is voor de RvdK van belang bij de identificatie van een persoon gebruik te maken van persoonsgegevens die niet aan verandering onderhevig zijn om zeker te zijn dat gegevens aan de juiste persoon worden toegekend.

4.12.7 Schadefonds geweldsmisdrijven (SGM)

Het Schadefonds is een zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) dat verantwoordelijk is voor het op aanvraag doen van uitkeringen aan slachtoffers van geweldsmisdrijven op grond van de Wet schadefonds geweldsmisdrijven. Een aanvraag bevat meestal een proces-verbaal ter onderbouwing van het misdrijf. In theorie kan dit ook informatie over ras of nationaliteit bevatten. Hier heeft het Schadefonds zelf geen invloed op en deze indicatoren spelen geen rol bij de beslissing van het Schadefonds. De verwerking vindt rechtmatig en behoorlijk plaats op grond van artikel 6 lid 1 sub e AVG (taak van algemeen belang). Wanneer het Schadefonds daarvoor een proces-verbaal verwerkt dat ook gegevens over ras of etnische afkomst bevat, dan valt dit onder de uitzondering van art. 23 sub c Uitvoeringswet (noodzakelijk in aanvulling op de verwerking van strafrechtelijke gegevens). Het Schadefonds kan alsdan immers dat proces-verbaal niet verwerken zonder alle gegevens die het document bevat. Het Schadefonds maakt geen gebruik van risicomodellen.

4.12.8 Slachtofferhulp Nederland

Slachtofferhulp Nederland is de bij wet aangewezen organisatie voor de opvang en ondersteuning van slachtoffers van vermoedelijke strafbare feiten (en hun nabestaanden), bestaande uit juridische, kortdurende emotionele en praktische ondersteuning, doorverwijzing naar niet in het bijzonder voor slachtoffers bedoelde hulpverleningsinstellingen en voor activiteiten ter verbetering van de positie van het slachtoffer. Voorts ondersteunt Slachtofferhulp Nederland slachtoffers van calamiteiten en nabestaanden bij suïcide en vermissing.

Voor de uitvoering van haar taken verkrijgt Slachtofferhulp Nederland van het OM en de politie gegevens over het slachtoffer, nadat deze heeft aangegeven daar geen bezwaar tegen te hebben. Onder de verwerkte gegevens vallen ook

afkomstgerelateerde indicatoren, te weten nationaliteit, geboorteplaats en ook de spreektaal. Voor Slachtofferhulp Nederland is de verwerking noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen (art. 6 lid 1 sub e AVG). Deze taken zijn uiteengezet in artikelen 6 en 7 Wet Justitiële en Strafvorderlijke Gegevens, artikel 6 van de Wet Justitie-subsidies, artikel 1 van de Regeling Aanwijzing Slachtofferhulp en artikel 3 van het Besluit slachtoffers van strafbare feiten. De verwerking vindt aldus rechtmatig en behoorlijk plaats.

4.12.9 Landelijk bureau inning onderhoudsbijdragen (LBIO)

Het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (LBIO) is een zelfstandig bestuursorgaan en voert incasso-taken uit op het gebied van alimentatie indien er een achterstand in betaling is. Alimentatiegerechtigden kunnen het LBIO inschakelen om openstaande alimentatie te incasseren. Het kan voorkomen dat incassomaatregelen onvoldoende opleveren. In dat geval kan het LBIO paspoortsignalering toepassen. Daarbij vraagt het LBIO uit de Basisregistratie Personen de nationaliteit van de betrokkene op alsook het gegeven wanneer een paspoort verloopt. Paspoortsignalering wordt alleen gebruikt indien overige incassomaatregelen onvoldoende opleveren. Het opvragen van de nationaliteit is in het geval van paspoortsignalering noodzakelijk om voortvarend te kunnen incasseren. De verwerking vindt rechtmatig en behoorlijk plaats op grond van de taken uiteengezet in artikel 1:408 BW en artikel 23 Wet Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen, waarin is geregeld dat het LBIO desgevraagd de nodige informatie uit de Basisregistratie Personen krijgt. Het LBIO maakt geen gebruik van risicomodellen.

4.12.10 Meld Misdaad Anoniem

Meld Misdaad Anoniem (M.) is een onafhankelijk meldpunt waar anoniem informatie kan worden gegeven over criminaliteit en misdaad. De melder verstrekt gegevens over mogelijke verdachten van strafbare feiten, teneinde een zo compleet mogelijk beeld / zoveel mogelijke concrete gegevens over de verdachte(n) te verkrijgen. M. verstrekt meldingen aan organisaties die een wettelijke taakstelling en bevoegdheid hebben inzake de publieke veiligheid en waarmee zij een samenwerkingsovereenkomst heeft afgesloten (hierna: de derden). Onder de gegevens die in dit verband verwerkt worden kunnen onder meer vallen de geboorteplaats, geboorteland, nationaliteit, etniciteit en ras van de mogelijke verdachte(n).

De gegevensbescherming van M. is gegrond op artikel 6, eerste lid, onder f, Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Voor de verwerking van bijzondere en strafrechtelijke persoonsgegevens zijn tevens de artikelen 23 en 33 Uitvoeringswet Algemene Verordening Gegevensbescherming (UAVG) van belang (zie ook hieronder). De verwerking van (strafrechtelijke) persoonsgegevens is noodzakelijk voor de behartiging van het eigen gerechtvaardigde belang van M. ter bestrijding van criminaliteit en misdaad, alsmede dat van de derden aan wie M. gegevens verstrekt. Hierbij wegen genoemde belangen – mede gezien de (contractueel vastgelegde) waarborgen van M. en de derden – zwaarder dan het recht op de persoonlijke levenssfeer van betrokkene(n). Dit is ook als zodanig bevestigd door de (rechtsvoorganger van de) Autoriteit Persoonsgegevens (AP).

De derden beschikken over een eigen verwerkingsgrondslag, (veelal) gebaseerd op artikel 6, eerste lid, onder d, AVG of de Wet Politiegegevens (WPG). De verwerkingen vinden rechtmatig en behoorlijk plaats. M. verwerkt slechts persoonsgegevens in een melding, voor zover noodzakelijk voor het genoemde

verwerkingsdoel van M. en de taakstelling en bevoegdheid van de derden. Zo kan de geboorteplaats van belang zijn bij de opsporing van de genoemde verdachte, omdat andere persoonsgegevens onbekend zijn. Bijvoorbeeld: Onbekend is waar persoon X momenteel woont, hij/zij is geboren te X.

M. maakt geen gebruik van risicomodellen.

De betrokkene (mogelijke verdachte) is weliswaar niet op de hoogte dat M. zijn/haar persoonsgegevens verwerkt, maar hier bestaat – mede gelet op de (verwerkings)doelstelling en (de duur van de) verwerking – een gerechtvaardigde uitzondering voor.

4.12.11 [Fraudehelpdesk](#)

De Fraudehelpdesk, opgericht in 2011, maakt met zijn activiteiten en dienstverlening deel uit van Stichting Aanpak Financieel-Economische Criminaliteit in Nederland (SafeCin). De Fraudehelpdesk biedt fraudeslachtoffers een helpende hand door hen te adviseren en naar de juiste instantie te verwijzen. De Fraudehelpdesk geeft aan geen afkomstgerelateerde indicatoren te verwerken.

4.12.12 [Perspectief herstelbemiddeling](#)

Perspectief Herstelbemiddeling is een stichting zonder winstoogmerk. Perspectief Herstelbemiddeling begeleidt contact tussen direct betrokkenen na een ingrijpende gebeurtenis. Dit kan een misdrijf, een (verkeers-)ongeval of bijvoorbeeld een medisch incident zijn. Perspectief verwerkt geen andere afkomstgerelateerde indicatoren dan die welke verplicht zijn bij indiensttreding van een nieuwe medewerker.

4.12.13 [Stichting Fiom](#)

Stichting Fiom is gespecialiseerd in ongewenste zwangerschap en afstammingsvragen. Bij de uitvoering van haar activiteiten verwerkt Fiom. Bij de uitvoering van haar activiteiten verwerkt Fiom afkomstgerelateerde indicatoren. Fiom geeft desgevraagd voorlichting aan aspirant-adoptieouders. Dit op basis van een wettelijke taak op grond van de Wet opnemings buitenlandse kinderen ter adoptie en op aanvraag van deze aspirant-ouders. In dit verband verwerkt Fiom de geboorteplaats, het geboorteland en de nationaliteit van het adoptiekind. Deze verwerking vindt rechtmatig en behoorlijk plaats op grond van de overeenkomst die Fiom sluit met de aspirant-adoptieouders (artikel 6 lid 1 sub b van de AVG) en op basis van de wettelijke taken van Fiom op grond van de Wobka. Voor sommige verwerkingen, die verband houden met activiteiten die buiten de overeenkomst vallen, vraagt Fiom toestemming van de betrokkenen. Dit is bijvoorbeeld het geval bij deelname aan intervisie.

Daarnaast biedt Fiom ondersteuning aan adoptieouders bij het zorgproces en bij internationale zoekacties die adoptiegerelateerd zijn, waarbij geholpen wordt bij het achterhalen van afstammingsgegevens. Bij deze verwerkingen kunnen afkomstgerelateerde indicatoren worden verwerkt als deze noodzakelijk zijn voor de zoektocht naar de biologische ouders. Deze verwerkingen vinden rechtmatig en behoorlijk plaats op grond van artikel 6 lid 1 sub b van de AVG (overeenkomst).

Stichting Fiom maakt geen gebruik van risicomodellen.

4.13 [Onderzoek/Advies/diensten aan overheden/rechtspraak](#)

Deze paragraaf betreft organisaties die tot taak hebben de overheid of de rechtspraak te ondersteunen door middel van onderzoek, advies en overige vergelijkbare diensten.

4.13.1 [Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum \(WODC\)](#)

Het WODC is het kennisinstituut voor het ministerie van Justitie en Veiligheid. Het WODC verricht zelf onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek of laat dit door externe partijen doen. Met feiten en kennis draagt het WODC zo bij aan het beleid van het ministerie. Bij drie vormen van wetenschappelijk onderzoek verwerkt het WODC de afkomstgerelateerde indicatoren. Bij geen van deze worden risicomodellen toegepast.

Dit vindt plaats bij:

1. wetenschappelijk onderzoek op het terrein van asiel en migratie;
2. wetenschappelijk onderzoek op het terrein van criminaliteit, sancties en recidive; en
3. wetenschappelijk onderzoek op het terrein van rechtshandhaving.

De afkomstgerelateerde indicatoren binnen deze processen verwerkt het WODC voor het verkrijgen van wetenschappelijke inzichten over de materie in kwestie. Voorafgaand aan analyse worden gegevens gepseudonimiseerd of geanonimiseerd en rapportage van de resultaten is niet herleidbaar tot specifieke personen. De afkomstgerelateerde indicatoren zijn veelal afkomstig van reeds bestaande bronnen, die het WODC ontvangt via (afhankelijk van het onderwerp) andere organisaties, zoals het COA, de IND, het Justitieel Documentatiesysteem, of uit bijvoorbeeld politiedossiers. Ook wordt gebruik gemaakt van gegevens van het CBS. Voor onderzoek op basis van reeds bestaande bronnen is de verwerking gebaseerd op AVG art. 5 lid 1 sub b juncto artikel 89 lid 1 AVG: dit is een verdere verwerking voor wetenschappelijk onderzoek dat niet als onverenigbaar wordt beschouwd met de oorspronkelijke doeleinden. Ook komt het voor dat de gegevens rechtstreeks van de betrokkene worden verkregen. In dat geval is de verwerking gebaseerd op AVG art. 6 lid 1 sub e, de vervulling van een taak van algemeen belang.

Waar ras en/of etniciteit onderdeel is van de verwerkte gegevens, vindt dit plaats op basis van een geldige uitzonderingsgrond, namelijk artikel art. 9 lid 2 sub j AVG (de verwerking is noodzakelijk met het oog op wetenschappelijk onderzoek) juncto artikel 24 Uitvoeringswet AVG. De verwerkingen vinden aldus rechtmatig plaats. De behoorlijkheid is eveneens gewaarborgd aangezien betrokkenen in algemene zin worden geïnformeerd de verwerking van de persoonsgegevens. Aangezien reeds bestaande gegevens worden hergebruikt, geldt voor wetenschappelijk onderzoek bovendien een uitzondering op het persoonlijk informeren van betrokkenen en gebeurt dit in algemene zin via de privacyverklaring van het WODC. Daarnaast leidt de verwerking niet tot ongelijke behandeling van personen, aangezien voorafgaand aan analyse gegevens worden gepseudonimiseerd of geanonimiseerd. In de rapportage van de resultaten worden de gegevens op geanonimiseerd niveau verwerkt, waardoor herleiding tot specifieke personen niet mogelijk is.

4.13.2 [Raad voor strafrechtstoepassing en jeugdbescherming,](#)

De organisatie meldt geen verwerkingen van de afkomstgerelateerde indicatoren, dan wel uitsluitend de wettelijk verplichte verwerkingen uit te voeren bij indiensttreding van nieuwe medewerkers.

4.13.3 [Expertisecentrum forensische psychiatrie,](#)

De organisatie meldt geen verwerkingen van de afkomstgerelateerde indicatoren, dan wel uitsluitend de wettelijk verplichte verwerkingen uit te voeren bij indiensttreding van nieuwe medewerkers.

4.13.4 Nationaal rapporteur mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen

De Nationaal Rapporteur heeft op grond van de Wet Nationaal rapporteur mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen, de taak om onderzoek te doen naar de aard en omvang van mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen in Nederland. Om dit (wetenschappelijk) onderzoek te doen ontvangt de Nationaal rapporteur gegevens van verschillende partijen. In die gegevens kunnen documenten staan met informatie over nationaliteit en geboorteland van betrokkenen. Daartoe worden dataverzoeken gedaan, die bij Privacy Impact Assessments (PIA's) zijn voorzien. De Nationaal rapporteur gebruikt deze gegevens om wetenschappelijk onderzoek te kunnen doen om de Nederlandse regering te kunnen adviseren over voorkoming en bestrijding van mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen. De Nationaal rapporteur gebruikt geen risicomodellen. De verwerking vindt rechtmatig en behoorlijk plaats omdat de verwerkingen noodzakelijk zijn ter uitvoering van de wettelijke taak van de Nationaal rapporteur.

4.13.5 Stichting Recht en Overheid

De Stichting Recht en Overheid is de organisatie waaronder de Academie voor Overheidsjuristen en de Academie voor Wetgeving vallen. De stichting verzorgt onder deze academies opleidingen en cursussen en vormt het opleidingsinstituut voor juridische functies van de Rijksoverheid. De stichting meldt dat zij tot 2022 de indicator 'geboorteland' gebruikte als optionele vraag tijdens de selectieprocedure voor het traineeprogramma. Als deze optionele vraag werd beantwoord, deed de stichting daar niets mee (van een risicomodel is hierbij geen sprake). Dat betekent wel dat er geen concreet doeleinde was voor de verwerking van deze indicator. De stichting heeft dan ook met ingang van 2022 deze optionele vraag geschrapt. De reeds verzamelde antwoorden zijn inmiddels gewist (dit gebeurt standaard direct na afronding van iedere selectieprocedure).

4.13.6 Stichting Advisering bestuursrechtspraak voor Milieu en Ruimtelijke Ordening

De organisatie meldt geen verwerkingen van de afkomstgerelateerde indicatoren, dan wel uitsluitend de wettelijk verplichte verwerkingen uit te voeren bij indiensttreding van nieuwe medewerkers.

4.13.7 Programmadirectoraat-generaal Samenleving en Covid-19

De organisatie meldt geen verwerkingen van de afkomstgerelateerde indicatoren, dan wel uitsluitend de wettelijk verplichte verwerkingen uit te voeren bij indiensttreding van nieuwe medewerkers.